

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNI ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE

IZVJEŠTAJ O
ISTRAŽIVANJU TRŽIŠTA RADA U FEDERACIJI BIH
2024/2025

Izdavač:**Federalni zavod za zapošljavanje Sarajevo**

71 000 Sarajevo

Đoke Mazalića 3

Telefon : 033/562-900
Fax : 033/208-257
e-mail: info@fzzz.ba
web: www.fzzz.ba

Za izdavača:**Ravnateljica**

Helena Lončar

**Urednik i koordinator
istraživanja:****Rukovodilac Jedinice za
analizu tržišta rada, statistiku,
monitoring i evaluaciju**

Dr.sc.Omer Korjenić

**Koordinatori
istraživanja
u službama za
zapošljavanje**

Edis Pehlić
Mesud Mešić
Fikret Bajrić
Daniel Vorgić
Edina Isaković
Sehadet Hadžić
Senija Hadžić
Ivana Rajić Mišković
Anita Perić
Vjekoslav Novak
Marko Grubišić
Nedžad Ahatović
Anto Omazić

Metodologija za istraživanje tržišta rada i vizuelni identitet publikacije su izrađeni u okviru projekta "Unapređenje istraživanja tržišta rada" koji je finansirala Evropska unija od 2020. do 2022. godine, a implementirali konzorcij NIRAS IC Sp. z o.o., GOPA Worldwide Consultants, GOPA mbH i Zavod za zapošljavanje Republike Francuske.

S A D R Ź A J

1. UVOD	5
2. STANJE NA TRŽIŠTU RADA U FEDERACIJI BiH U 2024. GODINI.....	7
2.1. Zaposlenost u Federaciji BiH u 2024. godini	7
2.2. Plaće u Federaciji BiH u 2024. godini	11
2.3. Nezaposlenost u Federaciji BiH u 2024. godini	12
2.4. Najbrojnija zanimanja na evidencijama nezaposlenih u Federaciji BiH u 2024. godini	15
2.5. Zanimanja s najvećim brojem odjava iz evidencije službi za zapošljavanje u Federaciji BiH u 2024. godini zbog zaposlenja	17
3. ANKETIRANJE POSLODAVACA U FEDERACIJI BiH 2024 / 2025. GODINA ...	20
3.1. Cilj i zadaci anketiranja poslodavaca	20
3.2. Metodologija i uzorak	20
3.3. Struktura anketiranih poslodavaca.....	21
4. TRENDVI POSLOVANJA POSLODAVACA U 2024. GODINI	25
4.1. Obim poslovanja i finansijski rezultati poslovanja u 2024. godini	25
5. PROBLEMI U ZAPOSŁJAVANJU I PRONALASKU POTREBINIH RADNIKA U 2024. GODINI.....	27
6. PROCJENA POSLOVANJA POSLODAVACA U 2025. GODINI	31
6.1. Procjena obima poslovanja i finansijskih rezultata 2025. godini	31
6.2. Procjena rasta plaća u 2025. godini.....	33
7. POTREBE ZA ZAPOSŁJAVANJEM U 2025. GODINI	36
7.1. Iskazane potrebe za zapošljavanjem u 2025. godini po grupama djelatnosti	36
7.2. Iskazane potrebe za zapošljavanjem u 2025. godini po stručnoj spremi	38
7.3. Iskazane potrebe za zapošljavanjem u 2025. godini po zanimanjima.....	38
7.4. Iskazane potrebe za zapošljavanjem u 2025. godini prema veličini poslodavca....	41
7.5. Iskazane potrebe za zapošljavanjem studenata i stranaca u 2025. godini	41
7.6. Očekivani višak radnika u 2025. godini	42
7.7. Potrebe za dodatnim osposobljavanjem radnika u 2025. godini.....	42
7.8. Mogućnost organizovanja obuke za nezaposlene osobe u 2025. godini	44
8. OCJENA SARADNJE POSLODAVACA SA JAVNIM SLUŽBAMA ZA ZAPOSŁJAVANJE U FEDERACIJI BiH.....	46
9. OSNOVNI REZULTATI ANKETIRANJA POSLODAVACA 2024/2025	51
10. PREPORUKE.....	54

UVOD

SETTING UP BUSINESS STAGES

Stage 1
THE IDEA

Stage 2
FEASIBILITY

Stage 3
PLANNING

Stage 4
FORMAL

Stage 5
UNCL

Stage
SUR

1. UVOD

Istraživanje tržišta rada u Federaciji BiH se provodi kao zajednička aktivnost Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje u cilju dobijanja kvantitativnih i kvalitativnih podataka neophodnih za pružanja adekvatnih informacija o kretanjima na tržištu rada. U skladu s članom 8 Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba („Službene novine Federacije BiH“, br. 41/01, 22/05 i 9/08) Federalni zavod za zapošljavanje daje instrukciju kantonalnim službama za zapošljavanje za periodično ocjenjivanje tržišta rada u cilju dobijanja podataka i pružanja informacija o kretanjima na tržištu rada tj. provođenje istraživanja tržišta rada. Na osnovu prikupljenih podataka priprema se odgovarajuća informacija/izvještaj o rezultatima ove aktivnosti na nivou Federacije BiH.

Ovaj Izvještaj o rezultatima istraživanja tržišta rada 2024/2025, kao svojevrsna analiza kretanja i potreba na tržištu rada u Federaciji BiH, izrađen je krajem februara 2025. godine, a u njegovoj izradi korišteni su primarni i sekundarni izvori podataka.

Pored prikupljanja i obrade podataka iz različitih izvora administrativnih podataka (Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje, Federalnog zavoda za statistiku, Porezne uprave Federacije BiH i dr.), u sklopu istraživanja tržišta rada organizovano je i anketiranje poslodavaca koje je provedeno u novembru i decembru 2024. godine.

Naime, u ovom dokumentu su prezentirani statistički podaci iz 2024. godine o stanju i tendencijama na tržištu rada (zaposlenost i plaće po djelatnostima, nezaposlenost, najbrojnija zanimanja na evidencijama službi za zapošljavanje po različitim parametrima, zanimanja sa najvećim brojem odjava iz evidencija službi za zapošljavanje i dr.), kao i rezultati anketiranja poslodavaca (projekcije poslodavaca za 2025. godinu u vezi poslovanja i potražnje za radnom snagom - pregleda traženih zanimanja, te mogućnosti organizovanja obuke za nezaposlene osobe), što ga čini sveobuhvatnim Izvještajem o istraživanju tržišta rada - analizi kretanja i potreba na tržištu rada u Federaciji BiH 2024/2025.

Pripreme za provođenje anketiranja poslodavaca u sklopu istraživanja tržišta rada izvršene su u trećem kvartalu 2024. godine, kroz pripremu metodologije i koncepta provođenja ove aktivnosti, a koji su razvijeni u prethodnom periodu uz podršku projekta

„Unapređenje istraživanja tržišta rada“, koji je finansirala EU.

U 2024. godini bilježi nastavak rasta broja zaposlenih i prosječne plaće, kao i naplate poreza i doprinosa, ali i smanjenje broja nezaposlenih osoba. Međutim, određene posljedice inflacije su još uvijek prisutne.

U ovom kontekstu važno je navesti i donošenje važnih odluka i propisa krajem 2024. godine. To se prije svega odnosi na donošenje Zakona o unutrašnjoj trgovini (Službene novine Federacije BiH broj: 87/24 od 06.11.2024. godine) kojim je između ostalog utvrđeno da prodajni objekti moraju biti zatvoreni nedjeljom, što je izazvalo brojne reakcije. Dio jedinica lokalne samouprave je odmah zatražio izuzeće od ove odredbe, a već u januaru 2025. godine, značajan broj gradova i opština je zatražio da se, na osnovu brojnih zahtjeva malih poslodavaca iz oblasti trgovine, izuzme iz primjene ove odredbe pomenutog zakona, zbog značajnog gubitka finansijskih sredstava. Također, 30.12.2024. godine Vlada Federacije BiH je donijela Odluku o iznosu najniže plaće u neto iznosu od 1.000,00 KM, što je također izazvalo brojne reakcije privrednih subjekata, Udruženja poslodavaca, predstavnika akademske zajednice i parlamentaraca. Rezultate ovih poteza na ukupna ekonomska kretanja, kao i konkretan uticaj na tržište rada, realno je očekivati krajem prvog kvartala 2025. godine.

Istraživanja tržišta rada su veoma značajna za kreiranje politika zapošljavanja i pravovremenih interventnih mjera na tržištu rada, posebno imajući u vidu šokove i promjene do kojih dolazi u ekonomskim tokovima.

U skladu sa svojom politikom, Federalni zavod za zapošljavanje ovaj izvještaj objavljuje na svom portalu www.fzzz.ba i dostavlja institucijama i organizacijama relevantnim za oblast zapošljavanja i obrazovanja, a nalaze istraživanja, u skladu sa svojim nadležnostima i u saradnji s kantonalnim službama za zapošljavanje, koristi kao inpute za kreiranje politika i provođenje aktivnosti za stabilizaciju stanja na tržištu rada.

STANJE NA TRŽIŠTU RADA U FEDERACIJI BIH U 2023. GODINI

2. STANJE NA TRŽIŠTU RADA U FEDERACIJI BIH U 2024. GODINI

U ovom dijelu Izvještaja je dat pregled stanja na tržištu rada, na osnovu analize podataka dostupnih u bazama podataka Federalnog zavoda i kantonalnih službi zapošljavanja, Federalnog zavoda za statistiku, Porezne uprave Federacije BiH i dr.

2.1. Zaposlenost u Federaciji BiH u 2024. godini

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, u Federaciji BiH u 2024. godini prosječno je bilo zaposleno 547.660 radnika, što je u odnosu na prosjek 2023. godine (541.261) više za 6.399 radnika, odnosno 1,2%.

Djelatnosti s najvećim indeksom rasta broja zaposlenih u 2023. godini u odnosu 2022. godinu su: Hotelijerstvo i ugostiteljstvo (4,2%), Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (3,8%) i Građevinarstvo (3,4%). Posmatrano u apsolutnim brojevima u djelatnosti Trgovina broj zaposlenih u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu je povećan za 2.338. Također, primjetan je kontinuiran i znakovit rast broja zaposlenih u djelatnostima Zdravstvena i socijalna zaština za 1.154 i Hotelijerstvo i ugostiteljstvo za 1.140.

Smanjenje indeksa broja zaposlenih u 2024. u odnosu na 2023. godinu u najvećem omjeru zabilježeno je u sljedećim djelatnostima: Vađenje ruda i kamena (-6,2%), Prerađivačka industrija (-1,2%) , te Javna uprava i odbrana (-0,3%).

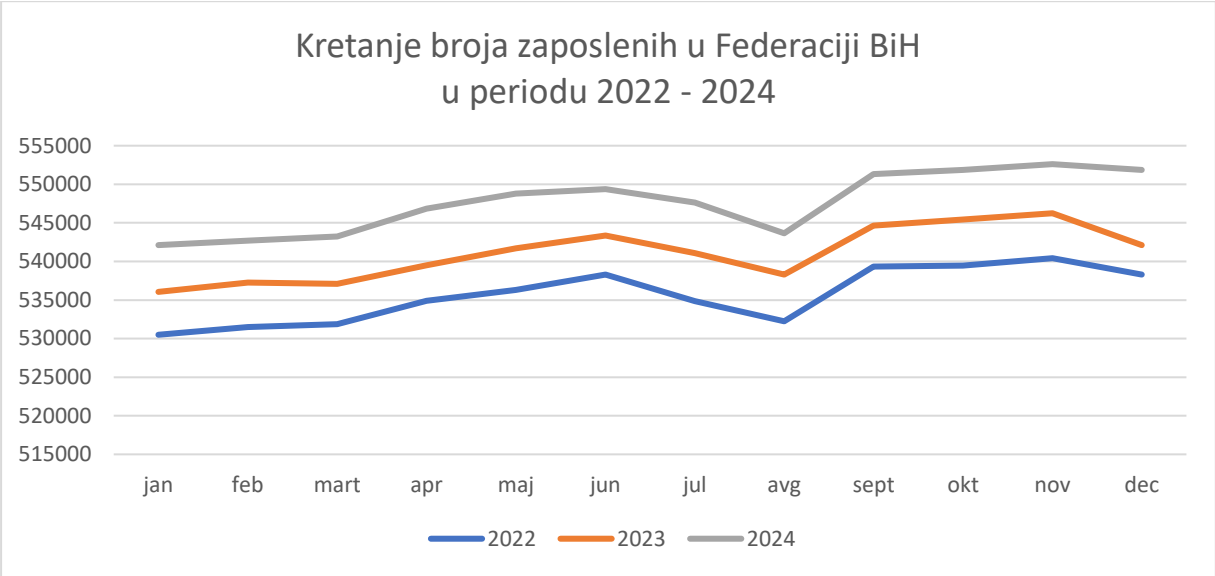
Tabela 1: Broj zaposlenih u Federaciji BiH u 2023. i 2024. godini po djelatnostima¹

Područja - djelatnosti	Broj zaposlenih		Indeksi
	Ø 2024	Ø 2023	$\frac{\text{Ø 2024}}{\text{Ø 2023}}$
UKUPNO	547.660	541.261	101,2
A-Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	11.495	11.170	102,9
B-Vađenje ruda i kamena	10.430	11.119	93,8
C-Prerađivačka industrija	104.233	106.230	98,1
D-Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	8.490	8.496	99,9
E-Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	8.716	8.623	101,1
F-Građevinarstvo	26.529	25.646	103,4
G-Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	100.730	98.392	102,4
H-Prijevoz i skladištenje	25.526	25.296	100,9
I- Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	28.455	27.315	104,2
J-Informacije i komunikacije	20.832	20.434	101,9
K-Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	12.190	11.882	102,6
L-Poslovanje nekretninama	2.493	2.482	100,4
M-Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	18.984	18.561	102,3
N-Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	14.733	14.190	103,8
O-Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	47.712	47.846	99,7
P-Obrazovanje	46.448	45.457	102,2
Q-Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	38.490	37.336	103,1
R-Umjetnost, zabava i rekreacija	9.679	9.687	99,9
S-Ostale uslužne djelatnosti	11.495	11.099	103,6

¹Podaci Federalnog zavoda za statistiku, <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place-2/>

Posmatrano u apsolutnim brojevima u djelatnosti Vađenje ruda i kamena broj zaposlenih u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu je smanjen za 689, a u djelatnosti Prerađivačka industrija za čak 1.997.

Grafikon 1: Broj zaposlenih u Federaciji BiH u periodu 2022. - 2024. godina

Prema strukturi poslovnih djelatnosti, broj zaposlenih u pravnim subjektima u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu povećan je za 0,7% a u obrtima i srodnim djelatnostima za 4,9%.

Posmatrajući spolnu strukturu, žene u zaposlenim osobama u Federaciji BiH u 2024. godini čine 44,5%. U odnosu na 2023. godinu kod žena se bilježi indeks rasta od 2,2%.

Tabela 2: Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni) u Federaciji BiH u 2024. godini po spolu²

Pokazatelji	Q 2024		Q 2023		Indeksi	
					Q 2024	Q 2023
	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene
Aktivno stanovništvo (zaposleni + nezaposleni)	807.958	400.670	818.421	403.422	99,9	99,9
Ukupno zaposleni - prosjek	547.660	243.813	541.261	238.477	101,2	102,2
Zaposleni u pravnim subjektima	484.141	216.605	480.715	212.461	100,7	102,0
Zaposleni u obrtu i srodnim djelatnostima	63.519	27.208	60.546	26.016	104,9	104,6
Nezaposleni	260.298	156.857	277.160	164.945	94,0	95,0
Stopa registrirane nezaposlenosti %	32,2	39,1	33,9	40,9		

U momentu izrade ovog izvještaja, podatak o stopi zaposlenosti prema podacima iz Ankete o radnoj snazi za 2024. godinu koju provode statističke institucije u BiH je dostupan za treći kvartal 2024. godine i iznosi 43,3%, što je za 0,2% više u odnosu na treći kvartal za 2023. godinu.

²Podaci Federalnog zavoda za statistiku, <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place-2/>

Prema podacima Porezne uprave Federacije BiH među zaposlenim na dan 31.12.2024. godine (544.345 zaposlenih osoba), prema starosnoj strukturi najbrojniji su bili radnici dobi između 36 i 45 godina (28,32%).³

Mladi dobi do 30 godina čine 19,3% od ukupnog broja zaposlenih, a radnici dobi od 46 i više čine 41,3% od ukupnog broja zaposlenih u Federaciji BiH na dan 31.12.2024. godine.

Tabela 3: Broj zaposlenih u Federaciji BiH na dan 31.12.2024. godine po dobnoj i spolnoj strukturi

Starosna struktura	Broj zaposlenih	% u broju zaposlenih	Starosna struktura	%
do 20	5.442	0,99	do 30	19,2%
od 21 - 25	35.309	6,4		
od 26 - 30	65.403	11,86		
od 31 - 35	61.345	11,12	od 31 do 45	39,5%
od 36 - 45	156.184	28,32		
od 46 - 55	135.763	24,62	od 46 i više	41,3%
od 56 - 65	86.647	15,71		
od 66	5.359	0,97		
UKUPNO	551.452	100%		100%

I dalje je prisutna neravnoteža između ponude i potražnje na tržištu rada na koju kao evidentan problem ukazuju administrativni podaci službi za zapošljavanje, ali i poslodavci u provedenom anketiranju u sklopu ovog istraživanja. Strukturna neusklađenost u pogledu znanja, vještina, kvalifikacija ili regionalnog rasporeda su samo od nekih problema s kojima su se suočavali poslodavci prilikom pronalaska potrebnih radnika. Pored deficitarnosti određenih zanimanja, uglavnom se ukazuje na deficitarnost znanja i vještina za konkretno radno mjesto.

U radno sposobnom stanovništvu i radnoj snazi još uvijek participira veliki broj osoba bez kvalifikacije, ali i onih dobi preko 50 godina života, koje se, bez programskih ili strateških intervencija, suočavaju s rizikom marginalizacije, dugotrajne nezaposlenosti i smanjenim šansama za zaposlenje. Zaposlenost u neformalnoj ekonomiji u ukupnom broju zaposlenih još uvijek ima značajan udio. Posljedično ovo uzrokuje problem sagledavanja realne stope zaposlenosti i nezaposlenosti, ali i problem socijalnog statusa i mogućnosti ostvarivanja prava iz radnog odnosa osoba koje rade u takvom okruženju. Dodatni problem predstavlja i značaj udio neaktivnih osoba u radno sposobnom stanovništvu.

Obrazovni sistem u rješavanju određenih od pobrojanih problema igra veoma važnu ulogu. Nekoliko srednjih stručnih škola participira u projektima podržanim od različitih međunarodnih organizacija, a kojima se testira provođenje dualnog sistema obrazovanja. Kroz saradnju sa poslodavcima u dijelu koji se odnosi na praktičnu nastavu i izradu nastavnih planova i programa prilagođenih potrebama poslovnih subjekata, kao i povećanje broja sati praktične nastave u srednjem stručnom obrazovanju, moguće je preduprijeti znatan dio problema na tržištu rada, s obzirom na zahtjeve za dodatnim znanjima i vještinama koje poslodavci očekuju od radne snage i imajući u vidu tehnološki razvoj. Rezultati ovog istraživanja pokazuju da veliki broj poslodavaca iskazuje spremnost i nudi resurse za organizovanje obuke i stručnog osposobljavanja za određena zanimanja.

Sve navedeno, zajedno s mjerama aktivne politike zapošljavanja koje provode Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje, uz njihovo poboljšanje na osnovu nalaza evaluacije, u određenom omjeru može uticati na stabilizaciju prilika na tržištu rada i interventno pružiti podršku u procesu zapošljavanja.

³[https://pufbih.ba/v1/public/upload/files/Pres%20o%20radu%20PU%20FBiH%20za%202023%20god%2017_1_2024%20prezentovano\(1\).pdf](https://pufbih.ba/v1/public/upload/files/Pres%20o%20radu%20PU%20FBiH%20za%202023%20god%2017_1_2024%20prezentovano(1).pdf)

Također u ovom kontekstu potrebno je naglasiti problem migracije stručne radne snage (kako zaposlenih tako i nezaposlenih) u države članice Evropske unije, naročito u Njemačku, Austriju i Sloveniju, ali i skandinavske države. Na društvenim mrežama u Bosni i Hercegovini intenzivno se oglašavaju privatne agencije za zapošljavanje s ponudama za zaposlenje različitih zanimanja (naročito zanimanja iz medicinskog, građevinskog i metalnog sektora) u navedenim državama i pružanje pomoći u obavljanju administrativnih poslova u procesu zapošljavanja. Povećanje broja zaposlenih u manjem obimu u odnosu na smanjenje broja nezaposlenih ukazuje na činjenicu da određeni dio radne snage odlazi u inostranstvo. Ipak, ovaj trend se smanjuje te je u određenim kantonima evidentiran određeni broj povratnika iz inostranstva, usljed značajnog povećanja troškova i smanjenih prilika za povećanje plaće ili za rad na bolje plaćenim poslovima u tim državama

Sezonsko zapošljavanje radnika iz Bosne i Hercegovine u susjednim državama (Hrvatska i Crna Gora) posebno utiče na nedostatak radnika u djelatnosti Hotelijerstvo i ugostiteljstvo. Stoga se provođenje projekata obuke i stručnog osposobljavanja nezaposlenih osoba za određena zanimanja, kao i drugih mjera aktivne politike zapošljavanja, u skladu s potrebama domaćih privrednih subjekata i nezaposlenih osoba, suočava s rizikom odlaska osoba uključenih u realizaciju ovih projekata i mjera nakon provedene obuke i drugog oblika intervencije.

Slijedom toga potencijalno se destabiliziraju ukupni odnosi na tržištu rada u kontekstu ponude i potražnje, kao i ukupni demografski pokazatelji, s obzirom na smanjen natalitet, tj. prirodni priraštaj, te ukupno starenje stanovništva. S tim u vezi važno je naglasiti da su Udruženja poslodavaca Federacije BiH i Privredne komore Federacije BiH najavljivali povećanu potražnju za stranom radnom snagom i ukazali na potrebu liberalizacije zakonodavstva kojim se reguliše zapošljavanje stranaca, kako bi se nedostatak domaće kvalificirane radne snage, između ostalog uzrokovan i odlaskom u inostranstvo, kompenzirao zapošljavanjem stranih radnika. Problem nedostatka radne snage na domaćem tržištu rada u određenim djelatnostima bi se mogao smanjiti pružanjem više mogućnosti za zapošljavanje studenata na određeni broj radnih sati, kako je to riješeno i u Njemačkoj, Austriji i drugim državama EU, a korist od ovakvog poteza bi bila višestruka. Ipak, rad studentskih servisa u Federaciji BiH nije na zadovoljavajućem nivou. Također, u susjednoj Hrvatskoj se već duže vrijeme zagovara zapošljavanje penzionera kao jedan od načina rješavanja problema nedostatka radne snage u određenim djelatnostima, što je zakonskim propisima omogućeno i u Federaciji BiH.

U ovom kontekstu značajno je navesti i donošenje važnih odluka i propisa krajem 2024. godine. To se prije svega odnosi na donošenje Zakona o unutrašnjoj trgovini (Službene novine Federacije BiH broj: 87/24 od 06.11.2024. godine) kojim je između ostalog utvrđeno da prodajni objekti moraju biti zatvoreni nedjeljom, što je izazvalo brojne reakcije. Dio jedinica lokalne samouprave je odmah zatražio izuzeće od ove odredbe, a već u januaru 2025. godine, značajan broj gradova i opština je zatražio da se, na osnovu brojnih zahtjeva malih poslodavaca iz oblasti trgovine uvažavajući podatke o smanjenom prometu, izuzme iz primjene ove odredbe pomenutog zakona, zbog značajnog gubitka finansijskih sredstava. Također, 30.12.2024. godine Vlada Federacije BiH je donijela Odluku o iznosu najniže plaće za 2025. godinu u neto iznosu od 1.000,00 KM, što predstavlja povećanje za čak 61,% u odnosu na isti podatak iz 2024. godine. Ovaj potez je izazvao brojne reakcije privrednih subjekata, Udruženja poslodavaca, predstavnika akademske zajednice i parlamentaraca. Rezultati ovih poteza na ukupna ekonomska kretanja, kao i konkretan uticaj na tržište rada, mogu se očekivati krajem prvog kvartala 2025. godine.

Rješavanje ukupnih problema na tržištu rada zahtjeva sinergijsko djelovanje svih relevantnih institucija koje treba dovesti do unapređenja poslovnog ambijenta u smislu adekvatnog smanjenja opterećenja po osnovu poreza i doprinosa, povećanja plaća i poboljšanja uslova na radu, olakšavanje pokretanja poslovne djelatnosti, jačanja mjera aktivne politike zapošljavanja (obuka – stručno osposobljavanje, poduzetništvo, zapošljavanje teže zapošljivih kategorija nezaposlenih osoba), povezivanje obrazovnih institucija i poslovnih subjekata u kontekstu obavljanja praktične nastave, privlačenja stranih investicija, posebno za srednja i velika preduzeća, te osnivanje tehnoloških inovacijskih parkova i poslovnih zona i stimuliranja istraživanja i razvoja.

2.2. Plaće u Federaciji BiH u 2024. godini

Među brojnim faktorima koji determiniraju potražnju za radnom snagom su plaće i cijena rada. Tržište rada, vrijednost plaća i životni standard neraskidivo su povezani faktori. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, prosječna neto plaća u Federaciji BiH u 2024. godini iznosila je 1.373 KM i porasla je za 8,9% u odnosu na 2023. godinu, što ukazuje na određeno usporavanje rasta jer je u 2023. u odnosu na 2022. godinu zabilježen rast od 13,2%. Prosječna bruto plaća je iznosila 2.140 KM i veća je za 9,2%.

U nominalnim iznosima najveća prosječna neto plaća u 2024. godini je zabilježena u sljedećim djelatnostima: Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom (2.054 KM), Informacije i komunikacije (2.050 KM) i Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (2.029 KM).

Najveće procentualno povećanje prosječne neto plaće je zabilježeno u sljedećim djelatnostima: Obrazovanje (11,3%), Poljoprivreda, Šumarstvo i ribolov (10,9%), Zdravstvo i socijalna zaštita (10,8%), Vađenje rude i kamena (10,3%). U 2024. godini kao ni u prethodnoj nije bilo djelatnosti u kojoj je zabilježeno smanjenje prosječne neto plaće.

Sličan omjer po djelatnostima je evidentiran i za prosječnu bruto plaću.

Tabela 4: Neto i bruto plaće u Federaciji BiH u 2024. godini po djelatnostima⁴

Područja - djelatnosti	Neto plaće			Bruto plaće		
	Ø 2024	Ø 2023	Ø 2024 Ø 2023	Ø 2024	Ø 2023	Ø 2024 Ø 2023
UKUPNO	1.373	1.261	108,9	2.140	1.959	109,2
A-Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.268	1.143	110,9	1.962	1.769	110,9
B-Vađenje ruda i kamena	1.595	1.453	109,8	2.452	2.223	110,3
C-Prerađivačka industrija	1.073	986	108,8	1.634	1.501	108,9
D-Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2.054	1.978	103,8	3.358	3.225	104,1
E-Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1.215	1.141	106,5	1.872	1.756	106,6
F-Građevinarstvo	1.008	940	107,2	1.551	1.443	107,5
G-Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	1.048	973	107,7	1.629	1.504	108,3
H-Prijevoz i skladištenje	1.238	1.179	105,0	1.923	1.823	105,5
I- Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	820	757	108,3	1.247	1.160	107,5
J-Informacije i komunikacije	2.050	1.906	107,6	3.240	3.002	107,9
K-Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2.029	1.894	107,1	3.220	2.996	107,5
L-Poslovanje nekretninama	1.203	1.169	102,9	1.898	1.826	103,9
M-Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.602	1.463	109,5	2.519	2.294	109,8
N-Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1.140	1.073	106,2	1.791	1.680	106,6
O-Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	1.856	1.693	109,6	2.920	2.656	109,9
P-Obrazovanje	1.392	1.251	111,3	2.182	1.954	111,7
Q-Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	1.834	1.655	110,8	2.872	2.573	111,6
R-Umjetnost, zabava i rekreacija	1.054	980	107,6	1.645	1.522	108,1
S-Ostale uslužne djelatnosti	1.451	1.369	106,0	2.264	2.129	106,3

⁴ Podaci Federalnog zavoda za statistiku, <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place-2/>

2.3. Nezaposlenost u Federaciji BiH u 2024. godini

Prosječan broj nezaposlenih u 2024. godini bio je 260.281 i u odnosu na prosjek 2023. godine (277.160) manji je za 16.879, odnosno 6%.

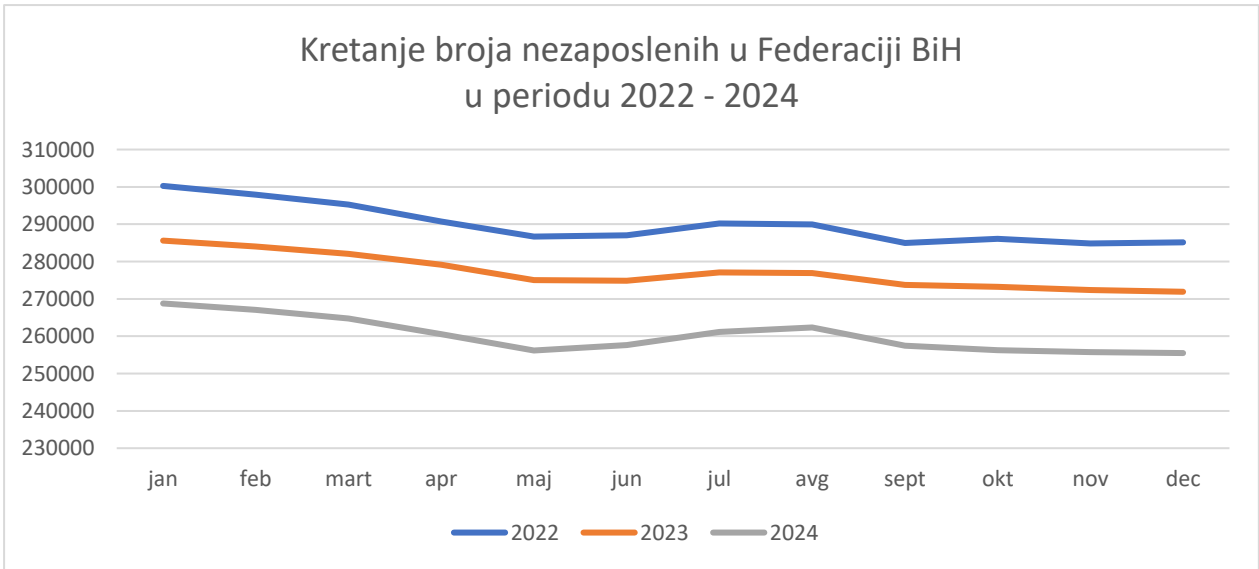
U momentu izrade ovog izvještaja, podatak o stopi nezaposlenosti prema podacima iz Ankete o radnoj snazi za 2024. godinu koju provode statističke institucije u BiH je dostupan za treći kvartal 2023. godine i iznosi 13,9%, što je za 1,7% manje u odnosu na isti kvartal za 2023. godinu.

Stopa registrirane nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2024. godini iznosila je 32,2 % i manja je za 1,7% u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 5: Pregled osnovnih pokazatelja o nezaposlenosti u Federaciji BiH u 2024. godini

Pokazatelji	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Broj zaposlenih	542.116	542.688	543.231	546.825	548.795	549.382	547.620	543.667	551.326	551.839	552.607	551.842
Broj nezaposlenih	268.769	267.069	264.744	260.500	256.169	257.641	261.154	262.371	257.483	256.275	255.720	255.482
Žene	160.878	159.786	158.873	156.822	154.640	155.349	157.920	159.050	155.274	154.685	154.442	154.298
Osobe koje prvi put traže zaposlenje	75.294	100.994	99.688	97.947	96.047	98.111	99.340	99.058	98.320	97.434	96.456	95.464
Prijavljeni na evidenciju	10.487	8.129	8.089	10.224	9.397	11.679	14.864	11.968	9.531	9.969	8.338	7.702
Prijavljeni na evidenciju po prestanka radnog odnosa	7.661	5.967	5.769	6.271	5.850	6.203	8.434	7.450	6.549	6.885	6.246	5.978
Odjavljeni sa evidencije	13.622	9.829	10.414	14.468	13.728	10.207	11.351	10.751	14.419	11.177	8.893	7.940
Odjavljeni sa evidencije zbog zaposlenja	5.980	5.749	6.648	6.443	6.563	5.873	4.532	4.426	10.730	6.865	5.651	4.861
Korisnici novčane naknade	11.830	11.561	11.474	10.731	10.810	10.752	12.113	12.876	12.305	11.678	11.518	12.100
Korisnici zdravstvenog osiguranja	191.522	187.919	185.730	182.615	179.019	179.900	183.249	184.507	181.241	181.159	181.147	181.656
Demobilizirani branioци	33.621	32.972	32.629	32.287	31.980	31.892	31.739	31.598	31.284	30.967	30.794	30.725

Grafikon 2: Broj nezaposlenih osoba u Federaciji BiH u periodu 2022. - 2024. godina

U 2024. godini je zabilježeno smanjenje nezaposlenosti u Federaciji BiH (u svim kantonima) u odnosu na 2023. godinu za 6%.

Tabela 6: Pregled prosječnog broja nezaposlenih u 2023. i 2024. godini po kantonima

	USK	PK	TK	ZDK	BPK	SBK	HNK	ZHK	KS	K10
2023	28.323	3.806	66.161	50.589	2.820	30.097	26.210	10.443	53.062	5.650
2024	26.434	3.583	61.314	47.236	2.566	29.979	24.754	9.980	48.986	5.449
Razlika	-1.889	-223	-4.847	-3.353	-254	-118	-1.456	-463	-4.076	-201
%	-6,7%	-5,9%	-7,3%	-6,6%	-9,0%	-0,4%	-5,6%	-4,4%	-7,7%	-3,6%

U Federaciji BiH u 2024. godini od ukupnog prosječnog broja (260.281) nezaposlenih osoba 103.447 su muškarci, što je manje za 8.768 ili 7,8% u odnosu na prethodnu godinu, a 156.835 su nezaposlene žene, što je manje za 8.110 ili 4,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Od ukupnog broja nezaposlenih osoba u Federaciji BiH u 2024. godini muškarci čine 39,7%, a žena je 60,3%.

Smanjenje broja nezaposlenih je zabilježeno u svim stručnim spremama. U 2024. godini prosječno je evidentirano 176.587 (67,9%) stručnih osoba koje traže zaposlenje u Federaciji BiH i u odnosu na 2023. godinu ovaj broj je manji za 12.718 ili 6,7%. Također, u 2024. godini evidentirano je 83.694 (32,1%) nestručnih osoba koje traže zaposlenje i u odnosu na 2023. godinu manje ih je za 4,7%.

Tabela 7: Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih osoba u 2023. i 2024.godini

Stručna sprema	Nestručne osobe			Stručne osobe				
	NSS	NKV	PKV	KV	SSS	VKV	VŠS	VSS
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2023.	312	83.565	3.977	87.205	76.181	653	4.828	20.438
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2024.	279	79.948	3.467	81.586	71.516	504	4.452	18.529
Razlika	-33	-3.617	-510	-5.619	-4.665	-149	-376	-1.909
%	-11%	-4%	-13%	-6%	-6%	-23%	-8%	-9%

Prema starosnoj strukturi u 2024. godini najbrojnije među registriranim nezaposlenim osoba bile su osobe dobi između 50 i 60 godina (68.803 ili 26,4%), a zatim mladi do 30 godina (55.502 ili 21,3%). U odnosu na 2023. godinu, u svim dobnim grupama je smanjen broj nezaposlenih, osim u grupi nezaposlenih dobi od 50 do 60 godina gdje je zabilježen rast od 0,5%.

Tabela 8: Starosna struktura evidentiranih nezaposlenih osoba u 2023. i 2024.godini

Starosna struktura	do 30 godina	od 30 do 40 godina	od 40 do 50 godina	od 50 do 60 godina	od 60 i više godina
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2023.	60.797	54.520	60.034	68.458	33.351
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2024.	55.502	49.532	54.968	68.803	31.476
Razlika	-5.295	-4.988	-5.066	345	-1.875
%	-8,7%	-9,1%	-8,4%	0,5%	-5,6%

Posmatrajući strukturu nezaposlenih osoba prema trajanju nezaposlenosti, zabrinjavajući podatak je da značajna većina spada u dugotrajno nezaposlene osobe, što ostavlja prostor za sumnju da se u određenom omjeru radi o neaktivnim osobama koje prijavu na evidenciju nezaposlenih osoba i status nezaposlene osobe koriste isključivo za sticanje određenih socijalnih prava.

Prema trajanju nezaposlenosti na evidencijama je najviše osoba koje su nezaposlene duže od pet (5) godina, i to 46,8%.

Tabela 9: Struktura evidentiranih nezaposlenih osoba u 2023. i 2024. godini prema trajanju nezaposlenosti

Struktura po periodima nezaposlenosti	do 12 mjeseci	13 - 24 mjeseca	25 - 36 mjeseci	37 do 60 mjeseci	od 60 i više mjeseci
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2023.	65.923	31.715	21.126	30.496	127.900
Prosječan broj nezaposlenih osoba u 2024.	63.253	29.577	18.590	26.979	121.882
Razlika	-2.670	-2.138	-2.536	-3.517	-6.018
%	-4,1%	-6,7%	-12,0%	-11,5%	-4,7%

U skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Pravilnikom o evidencijama u oblasti zapošljavanja, u 2024. godini u Federaciji BiH na evidenciju službi za zapošljavanje izvršeno je 120.377 prijava.

U istom periodu po raznim osnovama, sa evidencija službi za zapošljavanje u Federaciji BiH izvršeno je 136.799 odjava iz evidencije. Od toga je evidentirana ukupno 74.321 odjava iz evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja, dok su istovremeno registrovane 79.263 prijave na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa.

Tabela 10: Pregled osnovnih pokazatelja o promjenama na tržištu rada u Federaciji BiH u 2024. godini – prijave na evidenciju i odjave sa evidencije nezaposlenih osoba po kantonima

Kanton	Broj ukupno novoprijavljenih osoba na evidenciju nezaposlenih	Broj osoba odjavljenih iz evidencije	Broj prijavljenih na evidenciju nezaposlenih po prestanku radnog odnosa	Razlozi prestanka radnog odnosa			Broj odjavljenih osoba sa evidencije zbog zaposlenja
				Stečaj, likvidacija, restrukturiranje, privatizacija	Tehnološki ili organizacioni višak	Ostalo (prestanak ugovora na određeno vrijeme, sporazumni raskid ugovora, povreda radne obaveze i sl.)	
Unsko-sanski	10.736	12.715	6.327	8	1.145	5.174	5.422
Posavski	1.203	1.455	625	10	87	528	888
Tuzlanski	25.731	29.760	17.687	40	2.477	15.170	16.093
Zeničko-dobojski	30.627	34.740	14.715	33	1.701	12.981	10.119
Bosansko-podrinjski	1.146	1.526	790	9	111	670	1.044
Srednjobosanski	11.300	11.965	7.314	6	790	6.518	8.033
Hercegovačko-neretvanski	10.678	11.639	8.080	238	2.427	5.415	8.384
Zapadnohercegovački	3.862	4.263	2.562	94	945	1.523	2.468
Kanton Sarajevo	22.582	26.067	19.502	0	3.566	15.936	20.398
Kanton 10	2.512	2.669	1.661	52	282	1.327	1.472
UKUPNO	120.377	136.799	79.263	490	13.531	65.242	74.321

Tabela 11: Pregled odjavljenih osoba sa evidencija službi za zapošljavanje zbog zaposlenja u Federaciji BiH u 2024. godini po kvalifikacionoj strukturi

Stručna sprema	VSS	VŠS	SSS	NSS	VKV	KV	PKV	NKV
Broj odjavljenih sa evidencije nezaposlenih osoba zbog zaposlenja - ukupno	14.765	2.439	25.756	38	123	22.163	326	8.711
Broj odjavljenih sa evidencije nezaposlenih osoba zbog zaposlenja - žene	10.687	1.659	13.908	32	50	8.777	152	4.895

2.4. Najbrojnija zanimanja na evidencijama nezaposlenih u Federaciji BiH u 2024. godini

Posmatrajući pregled najbrojnijih zanimanja po stručnoj spremi sa stanjem na dan 31.12.2024. godine, na evidencijama službi za zapošljavanje u Federaciji BiH, među osobama sa visokom stručnom spremom su najbrojniji bili ekonomisti (2.513) i pravnici (1.882), dok su sa srednjom stručnom spremom IV stepena najbrojniji maturanti gimnazije (9.897) i ekonomski tehničari (9.750). Među KV radnicima najbrojniji su prodavači (15.490), zatim slijede frizeri (6.253), bravari, automehaničari i vozači. Još uvijek ponuda na tržištu rada prevazilazi potražnju za ovim zanimanjima.

Tabela 12: Pregled najbrojnijih zanimanja po kantonu, stručnoj spremi i spolu (stanje – 31.12.2024.)

KANTON	VSS	UKUPNO	všs	UKUPNO	SSS	UKUPNO	KV I VKV	UKUPNO
USK	Ekonomista	148	Ekonomista	64	Ekonomski tehničar	787	Prodavač	1.410
	Pravnik	91	Inženjer prehrambene tehnologije	17	Mašinski tehničar	628	Automehaničar	558
	Medicinska sestra	84	Mašinski inženjer	11	Maturant gimnazije	584	Krojač	550
	Fizioterapeut	41	Pravnik	10	Poljoprivredni tehničar	374	Kuhar	493
	Profesor engleskog jezika	38	Medicinska sestra	8	Medicinska sestra	345	Bravar	369
PK	Pravnik	8	Pravnik	10	Komercijalist	91	Prodavač	179
	Ekonomista	6	Socijalni radnik	9	Ekonomista	66	Bravar	162
	Socijalni radnik	6	Informatičar	9	Poljoprivredni tehničar	65	Automehaničar	105
	Inženjer agronom	5	Ekonomista	8	Medicinska sestra	64	Frizer	77
	Kriminalist	3	Fizioterapeut	7	Maturant gimnazije	64	Šivač tekstila	64
TK	Ekonomista	472	Ekonomista	23	Ekonomski tehničar	2.053	Prodavač	3.958
	Pravnik	367	Nastavnik razredne nastave	17	Maturant gimnazije	1.768	Frizer	1.497
	Pedagog	107	Pravnik	17	Mašinski tehničar	1.536	Kuhar	1.090
	Socijalni radnik	107	Sportski trener	6	Medicinska sestra	1.505	Krojač	1.037
	Inženjer hemijske tehnolog	93	Nastavnik maternjeg jezika	6	Hemijski tehničar	750	Bravar	929
ZDK	Pravnik	311	Ekonomista	52	Ekonomski tehničar	2096	Prodavač	2732
	Ekonomista	305	Pravnik	26	Maturant gimnazije	1541	Frizer	1926
	Mašinski inženjer	129	Učitelj predškolske djece	12	Mašinski tehničar	870	Kuhar	920
	Profesor engleskog jezika	72	Nastavnik razredne nastave	7	Medicinska sestra	785	Bravar	918
	Medicinska sestra	69	Građevinski inženjer	7	Tekstilni tehničar	472	Krojač	721
BPK	Pravnik	20	Učitelj predškolske djece	4	Ekonomski tehničar	113	Krojač	118
	Psiholog	11	Nastavnik historije	3	Mašinski tehničar	90	Prodavač	94
	Ekonomista	9	Inženjer prehrambene tehnologije	1	Poljoprivredni tehničar	77	Hemičar	61
	Mašinski inženjer	9	Nastavnik biologije	1	Maturant gimnazije	74	Frizer	51
	Kriminalist	8	Ekonomista	1	Hemijski tehničar	61	Vozač motornog vozila	44
SBK	Ekonomista	91	Ekonomista	179	Maturant gimnazije	1.049	Prodavač	2.220
	Pravnik	75	Pravnik	90	Medicinska sestra	940	Bravar	793
	Inženjer šumarstva	33	Medicinska sestra	52	Ekon.službenik	715	Frizer	773
	Kriminalist	31	Inženjer drumskog saobraćaja	48	Mašinski tehničar	693	Automehaničar	678
	Doktor stomatologije	26	Fizioterapeut	44	Ekonomski tehničar	498	Kuhar	550
HNK	Pravnik	241	Ekonomski službenik	177	Ekonomski tehničar	1.342	Prodavač	1.363

	Ekonomista	175	Pravnik	134	Maturant gimnazije	1.244	Frizer za žene	787
	Profesor engleskog jezika	111	Informatičar	77	Strojarski tehničar	596	Kuhar	637
	Inženjer agronom	101	Kriminalist	63	Turistički animator	476	Bravar	572
	Kriminalist	79	Fizioterapeut	57	Elektrotehničar	421	Automehaničar	501
ZHK	Ekonomista	197	Ekonomista	143	Ekonomista	808	Trgovac	988
	Pedagog	92	Pravnik	31	Maturant gimnazije	588	Frizer	316
	Pravnik	81	Informatičar	18	Strojarski tehničar	280	Metalotokar	280
	Profesor engleskog jezika	50	Razredni učitelj	18	Elektrotehničar	170	Bravar	280
	Nastavnik	24	Učitelj predškolske djece	16	Tehničar cestovnog prometa	92	Kuhar	231
KS	Ekonomista	1.067	Ekonomista	134	Maturant gimnazije	2.694	Prodavač	2.263
	Pravnik	673	Pravnik	58	Ekonomski tehničar	1.649	Frizer-vlasuljar	826
	Politolog	295	Nastavnik predškolskog vaspitanja.	35	Mašinski tehničar	1.307	Vozač motornog vozila	793
	Socijalni radnik	222	Nastavnik razredne nastave	17	Tekstilni tehničar	561	Automehaničar	630
	Novinar	202	Građevinski inženjer	14	Medicinska sestra	510	Bravar	447
K 10	Ekonomista	43	Ekonomista	19	Maturant gimnazije	291	Prodavač	283
	Nastavnik	24	Inženjer prehrambene tehnologije	11	Ekonomski tehničar	121	Elektromehaničar	216
	Pedagog	18	Pravnik	5	Strojarski tehničar	117	Bravar	176
	Socijalni radnik	17	Građevinski inženjer	3	Ekonomista	88	Automehaničar	135
	Pravnik	15	Inženjer agronom	2	Šumarski tehničar	80	Kemijski laborant	112

2.5. Zanimanja s najvećim brojem odjava iz evidencije službi za zapošljavanje u Federaciji BiH u 2024. godini zbog zaposlenja

U 2024. godini u strukturi KV radnika po broju odjava zbog zaposlenja iz evidencija službi za zapošljavanje u Federaciji BiH osobe sa zanimanjem prodavač su bile najčešće odjavljene zbog zaposlenja. Slijede automehaničari, frizeri, zavarivači, kuhari i vozači. U strukturi radnika sa SSS po broju odjava iz evidencija službi za zapošljavanje zbog zaposlenja je najviše ekonomskih tehničara, maturanata gimnazije, medicinskih sestara i mašinskih tehničara.

Kod osoba sa VSS najviše su iz evidencija zbog zaposlenja odjavljivani ekonomisti, pravnici i mašinski inženjeri, ali i osobe sa različitim nastavničkim zanimanjima, a čemu je uzrok prijavljivanje u radni odnos na određeno vrijeme većeg broja nastavnog kadra, te potom i ponovo prijavljivanje na evidenciju nezaposlenih po isteku radnog odnosa. Navedeno stvara pogrešan dojam o kontinuiranoj velikoj potražnji za ovim kadrom. Slijedi tabelarni pregled po pet zanimanja po stručnoj spremi i kantonima koja su najviše odjavljivana iz evidencija nezaposlenih osoba zbog zaposlenja.

Tabela 13: Pregled zanimanja prema broju odjava iz evidencija službi za zapošljavanje zbog zaposlenja

KANTON	VSS	UKUPNO	VŠS	UKUPNO	SSS	UKUPNO	KV I VKV	UKUPNO
USK	Ekonomista	110	Ekonomista	10	Mašinski tehničar	278	Prodavač	320
	Profesor razredne nastave	64	Inženjer drvne tehnologije	4	Ekonomski tehničar	219	Automehaničar	190
	Pravnik	57	Inženjer tekstilne tehnologije	4	Maturant gimnazije	186	Kuhar	121
	Medicinska sestra	45	Nastavnik fizičke i zdravstvene kulture	4	Medicinska sestra	172	Bravar	107
	Profesor engleskog jezika	45	Učitelj predškolske djece	4	Tehničar drumskog saobraćaja	81	Frizer	99
PK	Pravnik	8	Informatičar	14	Elektrotehničar	54	Prodavač	51
	Informatičar	5	Ekonomista	10	Poljoprivredni tehničar	45	Frizer	33
	Socijalni radnik	4	Učitelj predškolske djece	6	Komercijalist	40	Bravar	26
	Doktor stomatologije	3	Pravnik	6	Ekonomski tehničar	35	Automehaničar	21
	Kriminalist	3	Socijalni radnik	6	Medicinska sestra	28	Šivač tekstila	17
TK	Ekonomista	299	Nastavnik razredne nastave	71	Mašinski tehničar	727	Prodavač	773
	Profesor razredne nastave	233	Ekonomista	11	Medicinska sestra	700	Automehaničar	457
	Pravnik	231	Nastavnik informatike	10	Maturant gimnazije	590	Zavarivač	453
	Doktor medicine	189	Nastavnik tehničke kulture	8	Ekonomski tehničar	537	Frizer	421
	Profesor bosanskog jezika	150	Građevinski inženjer	5	Elektroenergetski tehničar	271	Vozač teretnog vozila	326
ZDK	Ekonomista	237	Ekonomista	17	Ekonomski tehničar	789	Frizer	659
	Profesor razredne nastave	229	Učitelj predškolske djece	16	Maturant gimnazije	672	Prodavač	647
	Pravnik	207	Nastavnik razredne nastave	9	Medicinska sestra	508	Zavarivač	402
	Mašinski inženjer	142	Nastavnik matematike	7	Mašinski tehničar	375	Automehaničar	376
	Profesor bosanskog jezika	125	Profesor vjeronauke	4	Tehničar drumskog saobraćaja	232	Kuhar	339
BPK	Ekonomista	27	Inženjer tekstilne tehnologije	1	Ekonomski tehničar	66	Krojač	53
	Psiholog	17	/	/	Poljoprivredni tehničar	65	Vozač putničkog automobila	26
	Pravnik	14	/	/	Mašinski tehničar	54	Frizer	21
	Mašinski inženjer	11	/	/	Maturant gimnazije	42	Zavarivač	18
	Profesor bosanskog jezika	8	/	/	Hemijski tehničar	42	Rukovalac uređaja plastiku	19

SBK	Ekonomista	38	Ekonomista	59	Medicinska sestra	402	Prodavač	447
	Inženjer šumarstva	27	Pravnik	36	Maturant gimnazije	298	Automehaničar	281
	Pravnik	26	Mašinski inženjer	23	Ekonomski službenik	183	Frizer	259
	Doktor medicine	24	Medicinska sestra	20	Mašinski tehničar	177	Zavarivač	151
	Doktor stomatologije	11	Informatičar	18	Tehničar elektroničar za računare	142	Kuhar	144
HNK	Ekonomista	171	Ekonomista	12	Ekonomski tehničar	429	Prodavač	366
	Pravnik	168	Pravnik	12	Maturant gimnazije	406	Kuhar	306
	Profesor razredne nastave	120	Nastavnik razredne nastave	11	Turistički animator	186	Frizer	177
	Profesor engleskog jezika	94	Razredni učitelj	10	Elektrotehničar	176	Automehaničar	164
	Kriminalist	94	Učitelj predškolske djece	9	Građevinski tehničar	149	Konobar	155
ZHK	Učitelj predškolske djece	62	Ekonomista	24	Ekonomski tehničar	251	Prodavač	182
	Ekonomista	58	Kriminalist	16	Maturant gimnazije	116	Kuhar	96
	Pedagog	40	Medicinska sestra	11	Medicinska sestra	57	Frizer	58
	Kriminalist	30	Nastavnik razredne nastave	8	Elektrotehničar	41	Automehaničar	45
	Pravnik	29	Informatičar	7	Mašinski tehničar	32	Konobar	30
KS	Ekonomista	602	Ekonomista	36	Maturant gimnazije	850	Prodavač	576
	Pravnik	446	Građevinski inženjer	8	Mašinski tehničar	535	Frizer- vlasuljar	305
	Socijalni radnik	171	Pravnik	7	Ekonomski tehničar	475	Automehaničar	291
	Doktor medicine	163	Nastavnik razredne nastave	6	Elektrotehničar	286	Vozač motornih vozila	285
	Politolog	146	Nastavnik predškolskog odgoja	6	Grafički tehničar i Medicinska sestra	219	Kuhar	171
K 10	Učitelj predškolske djece	35	Inženjer poljoprivrede	2	Maturant gimnazije	120	Prodavač	75
	Ekonomista	17	Inženjer tekstilne tehnologije	1	Šumarski tehničar	70	Elektromehaničar	62
	Pravnik	14	Inženjer telekomunikacija	1	Hotelijersko-turistički tehničar	39	Kuhar	49
	Pedagog	14	Mašinski inženjer	1	Komercijalist	37	Automehaničar	35
	Kriminalist	12	Nastavnik muzičke kulture	1	Mašinski tehničar	31	Bravar	30

ANKETIRANJE POSLODAVACA U FEDERACIJI BIH 2024/2025

SETTING UP BUSINESS STAGES

Stage 1
THE IDEA

Stage 2
FEASIBILITY

Stage 3
PLANNING

3. ANKETIRANJE POSLODAVACA U FEDERACIJI BiH 2024 / 2025. GODINA

U sklopu istraživanja tržišta rada u Federaciji BiH, koje se provodi kao zajednička aktivnost Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje u cilju dobijanja kvantitativnih i kvalitativnih podataka neophodnih za pružanje adekvatnih informacija o kretanjima na tržištu rada, organizovano je anketiranje poslodavaca na adekvatnom reprezentativnom uzorku. Jedan od alata koji se često koristi za identifikaciju trenutne i buduće potražnje na tržištu rada je anketa poslodavaca, koja obuhvata podatke o potrebama poslodavaca za radnicima, njihovim zanimanjima i vještinama. Obrazloženje za ovakva istraživanja zasniva se na pretpostavci da poslodavci najbolje poznaju svoje potrebe za radnicima.

Kroz provođenje anketiranja poslodavaca kantonalne službe za zapošljavanje, odnosno općinski biroi za zapošljavanje, ostvaruju neposrednu saradnju sa poslodavcima, stvaraju pretpostavke za jačanje svoje primarne funkcije posredovanja u zapošljavanju i prikupljaju važne podatke neophodne za unapređenje svojih usluga, razvoj politika i pružanje podrške na tržištu rada.

3.1. Cilj i zadaci anketiranja poslodavaca

Cilj ovog dijela istraživanja je da se metodom anketiranja direktno od poslodavaca prikupe informacije o poslovanju i potrebama i problemima u zapošljavanju tokom 2024. godine, te iskazanim procjenama poslovanja, potrebama za zapošljavanjem novih ili otpuštanjem postojećih radnika u 2025. godini, kao i njihovoj strukturi po zanimanjima, kvalifikacijama, stručnoj spremi i vještinama.

Također, cilj je da se prikupe i drugi relevantni podaci potrebni za sagledavanje kretanja na tržištu rada: način traženja novih radnika i rješavanja viška radnika, mogućnosti organizovanja stručne obuke za nezaposlene osobe u okviru poslovnih subjekata, kao i ocjena kvaliteta usluga javnih službi za zapošljavanje u Federaciji BiH iz perspektive poslodavaca.

3.2. Metodologija i uzorak

Za ispitivanje stavova poslodavaca u Federaciji BiH 2024/2025 korištena je metodologija anketiranja. Federalni zavod za zapošljavanje je na osnovu populacije od 10.632 poslodavca, registrovanih u Federaciji BiH koji su imali pet (5) i više zaposlenih, sortiranih u male, srednje i velike poslodavce po djelatnostima, dobivenog iz Porezne uprave Federacije BiH, metodom stratificiranog slučajnog uzorka izdvojio uzorak koji čini 1.655 poslodavaca (uz očekivanu stopu odgovora od 80%). Ova veličina uzorka, za stepen pouzdanosti od 95% daje rezultate u okviru margine greške od 2,5%. U skladu sa praksom međunarodnih organizacija (ETF, CEDEFOP) uzorkom nisu obuhvaćeni poslodavci iz sljedećih djelatnosti: Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov; Javna uprava i odbrana; Obrazovanje; Zdravstvena i socijalna zaštita.

Metodologija istraživanja je harmonizovana na nivou Bosne i Hercegovine, pa je upitnik korišten u Federaciji BiH istovjetan upitniku koji je korišten u anketiranju poslodavaca koje su proveli Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH.

Tokom anketiranja korišten je elektronski upitnik, uz trenutni unos podataka u bazu pomoću računara ili tableta (CAPI/TAPI Computer/Tablet Assisted Personal Interviewing). Proces anketiranja uz koordinaciju Federalnog zavoda za zapošljavanje je provelo oko 90 adekvatno osposobljenih anketara iz kantonalnih službi za zapošljavanje.

Prikupljanje podataka organizovano je u periodu od 28.10. do 31.12.2024. godine.

Pitanja u upitniku su bila razvrstana u sljedeće tematske cjeline:

- *Opći podaci;*
- *Ocjena poslovanja i poteškoće u zapošljavanju radnika u 2023. godini*
- *Procjena poslovanja i zapošljavanja radnika u 2024. godini*
- *Mogućnosti organizovanja obuke za nezaposlene osobe;*
- *Saradnja sa Federalnim zavodom za zapošljavanje i kantonalnim službama za zapošljavanje.*

3.3. Struktura anketiranih poslodavaca

Nakon analize kvalitete prikupljenih podataka, odgovori od 1.350 poslodavaca su bili upotrebljivi i korišteni su za prezentiranje rezultata i donošenje zaključaka. Stopa odgovora poslodavaca bila je 82%, te je prikupljeni broj anketnih upitnika u skladu sa potrebnim brojem za valjanu analizu.

Najviše poslodavaca je anketirano u Kantonu Sarajevo (311 ili 23,0% od uzorka) i Tuzlanskom kantonu (287 ili 21,3% od uzorka), što je u skladu s veličinom i ekonomskom snagom ova dva kantona.

Najveći broj subjekata u uzorku čine društva sa ograničenom odgovornošću (78,1%), s najvećim udjelom onih koji su registrovani u Kantonu Sarajevo (241) i Tuzlanskom kantonu (225) kao privrednim centrima, a slijede obrti (15,5%) koji su također najzastupljeniji u ova dva kantona.

Tabela 14. Struktura poslodavaca prema vrsti organizacije

Kanton	DNO	DOO	DD	JU	UG	Obrt	Zadruga	Ostalo	Ukupno	%
Unsko-sanski	3	83	1	6	0	31	1	1	126	9,3%
Posavski	2	21	0	1	0	2	0	0	26	1,9%
Tuzlanski	1	225	5	5	3	47	0	1	287	21,3%
Zeničko-dobojski	3	151	2	3	0	35	0	1	195	14,4%
Bosansko-podrinjski	0	11	2	1	0	2	0	0	16	1,2%
Srednjobosanski	0	109	2	2	0	20	0	0	133	9,9%
Hercegovačko-neretvanski	1	112	0	5	2	19	0	0	139	10,3%
Zapadnohercegovački	0	67	2	0	0	5	0	1	75	5,6%
Sarajevo	9	241	9	0	3	45	1	3	311	23,0%
Kanton 10	3	34	0	1	1	3	0	0	42	3,1%
Federacija BiH	22	1.054	23	24	9	209	2	7	1.350	100,0%
%	1,6%	78,1%	1,7%	1,8%	0,7%	15,5%	0,1%	0,5%	100%	

DNO - Društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću	UG - Udruženje građana
DOO - Društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.)	Obrt
DD - Dioničarsko društvo (d.d.)	Zadruga
JU - Javna Ustanova (JU)	

U ovom izvještaju određeni podaci su prikazani tabelarno po grupama djelatnosti i to kako slijedi: Građevinarstvo (F), Industrijske djelatnosti (B, C, D, i E), Trgovina (G) i Uslužne djelatnosti (H, I, J, K, L, M, N, R i S).

Posmatrajući po grupama djelatnosti, od 1.350 poslodavaca obuhvaćenih anketiranjem, najviše je poslodavaca iz Uslužnih djelatnosti (33,9%). Slijede poslodavci iz Industrijskih djelatnosti (30,4%) i Trgovine (25,9%) te iz Građevinarstva (9,9%).

Tabela 15. Struktura poslodavaca prema djelatnosti

Kanton	Građevinarstvo	Industrijske djelatnosti	Trgovina	Uslužne djelatnosti	Ukupno
Unsko-sanski	11	40	32	43	126
Posavski	3	10	7	6	26
Tuzlanski	36	99	66	86	287
Zeničko-dobojski	18	74	44	59	195
Bosansko-podrinjski	1	10	3	2	16
Srednjobosanski	11	54	33	35	133
Hercegovačko-neretvanski	11	33	41	54	139
Zapadnohercegovački	7	17	30	21	75
Sarajevo	30	53	84	144	311
Kanton 10	5	20	9	8	42
Federacija BiH	133	410	349	458	1.350
%	9,9%	30,4%	25,9%	33,9%	100,0%

Prema veličini, od 1.350 poslodavaca obuhvaćenih anketiranjem, najviše je malih firmi, koje imaju od 10 do 50 radnika (50,1%). Mikro firmi, koje imaju do 10 radnika, je 34,4% od ukupnog broja anketiranih. Slijede firme srednje veličine 12,0%, dok je velikih poslodavaca, koji zapošljavaju preko 250 radnika 3,4%.

Tabela 16. Struktura poslodavaca po veličini

Kanton	Mikro firme –do 10 radnika	Male firme – od 10 do 50 radnika	Srednje firme – od 50 do 250 radnika	Velike firme – preko 250 radnika
Unsko-sanski	82	35	9	0
Posavski	12	11	2	1
Tuzlanski	122	110	46	9
Zeničko-dobojski	93	63	30	9
Bosansko-podrinjski	6	6	3	1
Srednjobosanski	70	35	17	11
Hercegovačko-neretvanski	62	58	16	3
Zapadnohercegovački	32	25	15	3
Sarajevo	180	104	18	9
Kanton 10	18	18	6	0
Federacija BiH	677	465	162	46
%	34,4%	50,2%	12,0%	3,4%

Poslodavci su u momentu provođenja anketiranja zapošljavali odnosno imali angažiranih 61.761 radnika, što je činilo 11,2% od ukupnog broja zaposlenih u Federaciji BiH na dan 30.09.2024. godine (551.326).

Najviše radnika je bilo kod anketiranih poslodavaca iz Tuzlanskog kantona – 17.808, a zatim Kantona Sarajevo – 10.662 i Zeničko-dobojskog kantona – 10.593.

Tabela 17. Pregled broja radnika kod poslodavaca prilikom anketiranja

Kanton	Ukupan broj radnika
Unsko-sanski	1.996
Posavski	855
Tuzlanski	17.808
Zeničko-dobojski	10.593
Bosansko-podrinjski	1.029
Srednjobosanski	9.717
Hercegovačko-neretvanski	4.155
Zapadnohercegovački	3.687
Sarajevo	10.662
Kanton 10	1.259
Federacija BiH	61.761

Posmatrajući po grupama djelatnosti, od ukupnog broja radnika kod anketiranih poslodavaca, najviše je zaposleno u Industrijskim djelatnostima 21.725 ili 43,4%, zatim slijedi Trgovina sa ukupno 17.411 radnika ili 34,8%. Kod anketiranih poslodavaca u Uslužnim djelatnostima je ukupno 8.649 radnika ili 17,3% a najmanje je zaposleno u Građevinarstvu 2.261 ili 4,5%.

Tabela 18. Pregled broja radnika kod poslodavaca prilikom anketiranja po grupama djelatnosti

Grupa djelatnosti	Ukupno radnika	%
Građevinarstvo	3.615	5,9%
Industrijske djelatnosti	24.398	39,5%
Trgovina	22.476	36,4%
Uslužne djelatnosti	11.272	18,3%
Ukupno	61.761	100,0%

Posmatrano prema veličini poslodavaca u velikim preduzećima je zaposleno 46,9% od ukupnog broja zaposlenih u anketiranim preduzećima, a zatim u preduzećima srednje veličine 28,7%.

Tabela 19. Pregled broja radnika kod poslodavaca prilikom anketiranja po veličini poslodavca

Veličina poslodavca	Ukupno radnika	%
Mikro	4.715	7,6%
Mala	10.396	16,8%
Srednja	17.700	28,7%
Velika	28.950	46,9%
Ukupno	61.761	100,0%

Posmatrajući po pojedinačnim djelatnostima, najviše je radnika, u apsolutnim i procentualnim vrijednostima, kod anketiranih poslodavaca iz djelatnosti C - Prerađivačka industrija (23.147 ili 37,5%) i djelatnosti G – Trgovina (22.476 ili 36,4%).

Struktura zaposlenih kod anketiranih poslodavaca djelimično korespondira sa podacima Federalnog zavoda za statistiku i može se zaključiti da anketirani uzorak u većem omjeru oslikava stvarno stanje u privredi, te da se rezultati istraživanja mogu generalizovati za cijelu populaciju⁵.

Tabela 20. Pregled broja radnika kod poslodavaca prilikom anketiranja po djelatnostima

Djelatnost	Broj poslodavaca	Ukupan broj radnika	Udio od ukupno
B	9	381	0,6%
C	378	23.147	37,5%
D	3	131	0,2%
E	20	739	1,2%
F	133	3.615	5,9%
G	349	22.476	36,4%
H	85	2.847	4,6%
I	152	1.924	3,1%
J	51	2.169	3,5%
K	4	191	0,3%
L	8	125	0,2%
M	91	1.831	3,0%
N	36	966	1,6%
R	14	1.082	1,8%
S	17	137	0,2%
Ukupno	1.350	61.761	100,0%

B – Rudarstvo	G - Trgovina	L – Poslovanje nekretninama
C – Prerađivačka industrija	H – Saobraćaj, skladištenje	M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
D – Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom	I – Ugostiteljstvo	N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
E – Snabdijevanje vodom	J – Informacije i komunikacije	R – Umjetnost, zabava i rekreacija
F – Građevinarstvo	K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	S – Ostale uslužne djelatnosti

⁵Federalni zavod za statistiku (2024). Dostupno na: <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/trziste-rada-zaposlenost-nezaposlenost-i-place-2/>

TRENDOVI POSLOVANJA POSLODAVACA U 2024. GODINI

Charts to Display Y

All

CA	AZ	UT	HI	AK	SC	OH	PA	ND	TX	MS	LA	IA	OK	NY	WY
GA	VT	RI	WV	TN	KS	DE	MA	KY	CO	CT	NH	FL	MN	OR	WA
											NC	VA	ID	MD	AR

Date / Confirmed_New
2020

Mar 1, 2020

Date

400

4. TRENDVI POSLOVANJA POSLODAVACA U 2024. GODINI

4.1. Obim poslovanja i finansijski rezultati poslovanja u 2024. godini

Od 1.350 uspješno anketiranih poslodavaca, rast u proizvodnji, prodaji i uslugama u 2024. godini imalo je 57,6% poslodavaca iz uzorka, što predstavlja povećanje s obzirom na to da je u 2023. godini 57% poslodavaca prognoziralo povećanje ovog indikatora. Stagnaciju obima poslovanja bilježi 32,8% (33,2% prema prognozama iz prethodnog istraživanja), dok opadanje bilježi 9,6% poslodavaca (9,8% prema prognozama iz prethodnog istraživanja).

Tabela 21. Ocjena obima poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge) u 2024. godini i poređenje sa procjenama za 2023. godinu iz prethodnog istraživanja

Ocjena	Broj poslodavaca u 2024. godini	%	Broj poslodavaca u 2023. godini	%
Opadanje	129	9,6%	122	9,8%
Rast	777	57,6%	711	57,0%
Stagnacija	444	32,8%	415	33,2%
Ukupno	1.350	100,0%	1.248	100,0%

Sa aspekta grupe djelatnosti, čak 69,9% poslodavaca iz Građevinarstva se izjasnilo da je imalo rast obima poslovanja. Također, u grupi djelatnosti Trgovina 60,7% poslodavaca se izjasnilo da je imalo rast obima poslovanja. Iz Uslužnih djelatnosti 56,8% anketiranih poslodavaca i u grupi Industrijske djelatnosti 51,7% anketiranih poslodavaca se također izjasnilo da je imalo rast obima poslovanja.

Tabela 22. Ocjena obima poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge) u 2024. godini po grupama djelatnosti

Ocjena	Građevinarstvo	%	Industrijske djelatnosti	%	Trgovina	%	Uslužne djelatnosti	%	Ukupno
Opadanje	8	6,0%	53	12,9%	25	7,2%	43	9,4%	9,6%
Rast	93	69,9%	212	51,7%	212	60,7%	260	56,8%	57,6%
Stagnacija	32	24,1%	145	35,4%	112	32,1%	155	33,8%	32,8%
Ukupno	133	100,0%	410	100,0%	349	100,0%	458	100,0%	100,0%

Od ukupnog broja anketiranih na nivou kantona, 84,0% poslodavaca iz Zapadnohercegovačkog kantona i 68,8% iz Bosansko-podrinjskog kantona se izjasnilo da je imalo rast obima poslovanja (prodaje, proizvodnje i usluga). Slijede Tuzlanski kanton sa 64,1% i Unsko-sanski kanton sa 63,5%. Kad je u pitanju smanjenje obima poslovanja, 14,9% anketiranih poslodavaca iz Zeničko-dobojskog i 12,8% iz Srednjobosanskog kantona se izjasnilo da je imalo smanjenje obima poslovanja u 2024. godini.

Tabela 23. Ocjena obima poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge) u 2024. godini po kantonima

Kanton	Opadanje	%	Rast	%	Stagnacija	%
Unsko-sanski	15	11,9%	80	63,5%	31	24,6%
Posavski	2	7,7%	13	50,0%	11	42,3%
Tuzlanski	26	9,1%	184	64,1%	77	26,8%
Zeničko-dobojski	29	14,9%	110	56,4%	56	28,7%
Bosansko-podrinjski	0	0,0%	11	68,8%	5	31,3%
Srednjobosanski	17	12,8%	76	57,1%	40	30,1%
Hercegovačko-neretvanski	11	7,9%	88	63,3%	40	28,8%
Zapadnohercegovački	0	0,0%	63	84,0%	12	16,0%
Sarajevo	27	8,7%	128	41,2%	156	50,2%
Kanton 10	2	4,8%	24	57,1%	16	38,1%
Federacija BiH	129	9,6%	777	57,6%	444	32,9%

Kada je u pitanju ocjena finansijskih rezultata poslovanja u 2024. godini, na nivou Federacije BiH, većina poslodavaca (57,2%) je navela da je imala rast, što predstavlja smanjenje s obzirom na to da je u 2023. godini 56,3% poslodavaca prognoziralo povećanje finansijskog rezultata. Ovi rezultati korespondiraju s podacima iz obima poslovanja. Opadanje finansijskih rezultata je imalo tek 9,1% poslodavaca, što predstavlja poboljšanje s obzirom na to da je u 2023. godini 10,3% poslodavaca prijavilo pad finansijskog rezultata.

Tabela 24: Ocjena finansijskih rezultata u 2024. godini i poređenje sa procjenama za 2023. godinu iz prethodnog istraživanja

Ocjena	Broj poslodavaca u 2024. godini	%	Broj poslodavaca u 2023.	%
Opadanje	123	9,1%	129	10,3%
Rast	772	57,2%	702	56,3%
Stagnacija	455	33,7%	417	33,4%
Ukupno	1.350	100,0%	1.248	100,0%

Sa aspekta grupe djelatnosti, 68,4% anketiranih poslodavaca iz Građevinarstva se izjasnilo da je imalo rast finansijskih rezultata. Također, 59,9% poslodavaca iz djelatnosti Trgovine se izjasnilo da je imalo rast finansijskih rezultata kao i u grupi Uslužnih djelatnosti, dok se u grupi Industrijskih djelatnosti 52,4% anketiranih poslodavaca izjasnilo da je imalo rast finansijskih rezultata. Kad je u pitanju opadanje finansijskih rezultata, 12,2% anketiranih poslodavaca iz grupe Industrijske djelatnosti je prijavilo opadanje, dok je ispod 8% poslodavaca iz ostalih grupa djelatnosti imalo pad finansijskih rezultata.

Tabela 25. Ocjena finansijskih rezultata poslovanja u 2024. godini po grupama djelatnosti

Ocjena	Građevinarstvo	%	Industrijske djelatnosti	%	Trgovina	%	Uslužne djelatnosti	%	Ukupno
Opadanje	7	5,3%	50	12,2%	25	7,2%	41	7,2%	9,1%
Rast	91	68,4%	215	52,4%	209	59,9%	257	59,9%	57,2%
Stagnacija	35	26,3%	145	35,4%	115	33,0%	160	33,0%	33,7%
Ukupno	133	100,0%	410	100,0%	349	100,0%	458	100,0%	100,0%

Zanimljivo je da je svega 40,2% anketiranih poslodavaca iz Kantona Sarajevo u 2024. godini bilježilo rast finansijskih rezultata poslovanja, dok većina u ovom kantonu iskazuje stagnaciju finansijskih rezultata. Istovremeno, 82,7% anketiranih poslodavaca iz Zapadnohercegovačkog kantona je navelo da je imalo rast finansijskih rezultata u 2024. godini. U Unsko-sanskom kantonu 13,5% anketiranih poslodavaca je izjavilo da je u 2024. godini imalo opadanje finansijskih rezultata, a u Zeničko-dobojskom kantonu 13,3% anketiranih poslodavaca.

Tabela 26: Ocjena finansijskih rezultata poslovanja u 2024. godini

Kanton	Opadanje	%	Rast	%	Stagnacija	%
Unsko-sanski	17	13,5%	79	62,7%	30	23,8%
Posavski	2	7,7%	13	50,0%	11	42,3%
Tuzlanski	24	8,4%	185	64,5%	78	27,2%
Zeničko-dobojski	26	13,3%	111	56,9%	58	29,7%
Bosansko-podrinjski	0	0,0%	11	68,8%	5	31,3%
Srednjobosanski	17	12,8%	74	55,6%	42	31,6%
Hercegovačko-neretvanski	8	5,8%	87	62,6%	44	31,7%
Zapadnohercegovački	1	1,3%	62	82,7%	12	16,0%
Sarajevo	26	8,4%	125	40,2%	160	51,4%
Kanton 10	2	4,8%	25	59,5%	15	35,7%
Federacija BiH	123	9,1%	772	57,2%	455	33,7%

5. PROBLEMI U ZAPOSŁJAVANJU I PRONALASKU POTREBNIH RADNIKA U 2024. GODINI

Prilikom anketiranja, čak 571 poslodavac (42,3% anketiranih) se izjasnio da je u 2024. godini imalo probleme u zapošljavanju i pronalasku potrebnih radnika određenog profila, što je ipak za 4,9% manje u odnosu na 2023. godinu, ali još uvijek ukazuje na izražen problem neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada.

I pored velikog broja evidentiranih nezaposlenih osoba različitih kvalifikacija, poslodavci ističu da su u 2024. godini imali određene probleme prilikom zapošljavanja i pronalaska novih radnika.

Posebno pogođena grupa djelatnosti je Građevinarstvo, gdje je 53,4% poslodavaca izjavilo da je imalo problema u pronalasku potrebnih radnika u 2024. godini.

Poteškoće u pronalasku radnika u 2024. godini bilježe se i kod 46,1% anketiranih poslodavaca iz Industrijskih djelatnosti, 38,1% poslodavaca iz Trgovine i 38,9% iz Uslužnih djelatnosti.

U ovom poglavlju su prikazani odgovori koji se odnose na razloge koji otežavaju poslodavcima pronalazak adekvatnih radnika, broj tih radnika i sa kojim zanimanjima su imali ovakvu situaciju.

Tabela 28: Broj poslodavaca s problemima u zapošljavanju i pronalasku potrebnih radnika u 2024. godini po grupama djelatnosti

Grupa djelatnosti	Da	%	Ne	%	Ukupno
Građevinarstvo	71	53,4%	62	46,6%	133
Industrijske djelatnosti	189	46,1%	221	53,9%	410
Trgovina	133	38,1%	216	61,9%	349
Uslužne djelatnosti	178	38,9%	280	61,1%	458
Ukupno	571	42,3%	779	57,7%	1.350

Navedeni 571 poslodavac imao je probleme u zapošljavanju i pronalasku 3.620 radnika odgovarajućeg zanimanja u 2024. godini. Prema stručnoj spremi najveće probleme su imali u zapošljavanju i pronalasku KV radnika (74,0%) i radnika SSS (13,5%).

Tabela 29: Problemi u zapošljavanju i pronalasku potrebnih radnika u 2024. godini po stručnoj spremi

Stručna sprema	Broj osoba	%
NKV - bez škole i nezavršena osnovna škola	215	5,9%
PKV, NSS - osnovna škola	87	2,4%
KV, VKV - srednja škola do 3 godine, majstorski ispit	2.677	74,0%
SSS - srednja škola od 4 i više godina i gimnazija	489	13,5%
VŠS - 1. stepen fakulteta, stručni studij i viša škola	9	0,2%
VSS - fakultet(diplomirani), akademija	134	3,7%
Magisterij	9	0,2%
Ukupno	3.620	100,0%

Najviše poteškoća u 2024. godini, kao i u prošloj godini, poslodavci su imali u zapošljavanju i pronalasku prodavača – 297 ili 8,2%. Za razliku od prethodnih godina, na drugom mjestu po osnovu poteškoća u zapošljavanju i pronalasku nalazi se zanimanje vozača kamiona-teretnog vozila – 245 ili 6,8%, što ukazuje na povećanu potražnju za radnom snagom u djelatnosti Saobraćaj. Zatim slijede poteškoće u zapošljavanju konobara u 6,5% slučajeva, šivača u 5,1% slučajeva, radnika za jednostavne poslove 4,9% slučajeva, pomoćnih radnika u proizvodnji u 4,3%, tesara u 3,6% slučajeva i td.

Tabela 30: Ukupan pregled zanimanja sa kojima su poslodavci imali poteškoća u zapošljavanju u 2024. godini

Zanimanje	Broj osoba	%
Prodavač - trgovac	297	8,2%
Vozač kamiona - teretnog vozila	245	6,8%
Konobar	236	6,5%
Šivač	185	5,1%
Radnik za jednostavne poslove	176	4,9%
Pomoćni radnik u proizvodnji	155	4,3%
Tesar	132	3,6%
Kuhar	124	3,4%
Zidar	115	3,2%
Bravar	110	3,0%
Skladišni radnik - skladištar - magaziner	104	2,9%
Armirač	95	2,6%
Zavarivač - varilac	94	2,6%
Stolar	87	2,4%
Krojač	53	1,5%

U Građevinarstvu poslodavci su imali problem u zapošljavanju i pronalasku sljedećih zanimanja: tesar (19,4% od ukupnog broja traženih radnika u 2024. godini u ovoj djelatnosti), tesar (16,3%) i armirač (12,0%). U grupi Industrijske djelatnosti poslodavci su imali problem u zapošljavanju i pronalasku šivača (12,7%), pomoćnih radnika u proizvodnji (7,2%) i radnika za jednostavne poslove (6,5%). U Trgovini to su prodavači (28,4%), skladištari (10,5%), konobari (7,5%), a u grupi Uslužne djelatnosti konobari (19,5%), kuhari (13,0%) i vozači kamiona (9,3%).

Tabela 31: Pregled 10 najbrojnijih zanimanja sa kojima su poslodavci imali poteškoća u zapošljavanju po grupama djelatnosti u 2024. godini

Zanimanje	Broj osoba	%	Zanimanje	Broj osoba	%
Građevinarstvo - Ukupno	583	16,1%	Industrijske djelatnosti - Ukupno	1.457	40,2%
Tesar	113	19,4%	Šivač	185	12,7%
Zidar	95	16,3%	Pomoćni radnik u proizvodnji	105	7,2%
Armirač	70	12,0%	Radnik za jednostavne poslove	95	6,5%
Radnik za jednostavne poslove	36	6,2%	Stolar	83	5,7%
Bravar	26	4,5%	Bravar	76	5,2%
Električar	26	4,5%	Vozač kamiona - teretnog vozila	69	4,7%
Fasader	22	3,8%	Zavarivač - varilac	67	4,6%
Rukovalac građevin. mašinama	22	3,8%	Krojač	53	3,6%
Vozač kamiona – teretnog vozila	21	3,6%	Prodavač - trgovac	52	3,6%
Građevinski tehničar	17	2,9%	Galvanizer	50	3,4%
Trgovina - Ukupno	696	19,2%	Uslužne djelatnosti - Ukupno	884	24,4%
Prodavač - trgovac	198	28,4%	Konobar	172	19,5%
Skladištar - magaziner	73	10,5%	Kuhar	115	13,0%
Konobar	52	7,5%	Vozač kamiona - teretnog vozila	82	9,3%
Vozač kamiona – teretnog vozila	42	6,0%	Prodavač - trgovac	46	5,2%
Radnik za jednostavne poslove	31	4,5%	Vozač autobusa	46	5,2%
Vozač teretnog vozila	31	4,5%	Telefonist - call centar operater	32	3,6%
Komercijalist	28	4,0%	Pomoćni radnik u proizvodnji	26	2,9%
Automehaničar	22	3,2%	Čistačica - čistač	23	2,6%
Pomoćni radnik u proizvodnji	22	3,2%	Pravnik	20	2,3%
Farmaceutski tehničar	10	1,4%	Zaštitar	20	2,3%

Kao razloge koji su predstavljali prepreke i probleme u zapošljavanju i pronalasku potrebnih radnika, anketirani poslodavci, koji su naveli da su imali prepreke u zapošljavanju i pronalasku radnika, posebno ukazuju i na nezainteresovanost pojedinaca za rad na konkretnom radnom mjestu (60,3%).

Također, ovi poslodavci u velikom omjeru ističu nedostatak kadra sa traženim zanimanjem (49,9%), što ukazuje na strukturnu i geografsku neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada.

Značajan je udio i onih koji ukazuju na nedostatak kadra s odgovarajućim radnim iskustvom (37,5%) i nedostatak kadra sa stručnim znanjima i vještinama potrebnim za radno mjesto (35,4%).

Nemogućnosti zadovoljenja potreba za radnicima određenih zanimanja u proizvodnji treba, između ostalog, tražiti i ukupnim ekonomskim okolnostima, te uslovima koji se nude za rad, kao i u ograničenjima vezanim za obrazovni sistem ili kompetentnost radne snage.

Tabela 32: Razlozi koji su predstavljali prepreke u zapošljavanju i pronalasku potrebnih radnika u 2024. godini

Razlozi	Broj poslodavaca	%
Nedostatak kadra sa traženim zanimanjem	285	49,9%
Nedostatak kadra sa stručnim znanjem i vještinama potrebnim za radno mjesto	202	35,4%
Nedostatak kadra s odgovarajućim radnim iskustvom	214	37,5%
Nezainteresovanost pojedinaca za rad na konkretnom radnom mjestu	344	60,2%
Nezadovoljstvo kandidata ponuđenom visinom plate	58	10,2%
Nezadovoljstvo kandidata radnim vremenom i uvjetima rada	45	7,9%
Udaljenost radnog mjesta od mjesta boravišta/prebivališta kandidata	34	6,0%
Nedostatak podsticajnih sredstava za obuku i zapošljavanje	20	3,5%
Poreska politika (visoka izdvajanja za poreze i doprinose)	60	10,5%
Opći ekonomski – privredni uvjeti	67	11,7%
Nedovoljno informacija o radnoj snazi	14	2,5%

Napomena: 571 poslodavac je imao prepreke u zapošljavanju i pronalasku potrebnih radnika, te su odgovorili na ovo pitanje. Procenti predstavljaju procentualnu zastupljenost odabranog odgovora u odnosu na ovaj broj poslodavaca.

Uz mogućnost višestrukog izbora ponuđenih opcija, 202 ili 35,4% anketiranih poslodavaca je navelo da im je prepreku u zapošljavanju i pronalasku radnika predstavljao nedostatak kadra sa stručnim znanjem i vještinama.

Od tog broja, 64,4% poslodavaca ističe da je radnicima nedostajala sposobnost učenja i prilagodljivosti. Zatim slijede nedostatak socijalnih kompetencija (23,8%), nedostatak poduzetništva i samoinicijativnosti (20,3%) i nedostatak vještina komuniciranja na stranom jeziku (15,8%).

Tabela 33: Najčešća znanja i vještine koja radnicima nedostaju prema EU okviru kompetencija

Kompetencije prema EU okviru	Broj poslodavaca	%
Komunikacija na maternjem jeziku	16	7,9%
Komunikacija na stranom jeziku	32	15,8%
Matematička pismenost i osnovne kompetencije u nauci i tehnologiji	23	11,4%
Digitalne kompetencije	30	14,9%
Prilagodljivost / Sposobnost učenja	130	64,4%
Međuljudske i socijalne kompetencije	48	23,8%
Preduzetništvo i samoinicijativnost	41	20,3%
Održive poslovne prakse / Green skills	10	5,0%
Rad na daljinu	1	0,5%
Ostalo	25	12,4%

PROCJENA POSLOVANJA POSLODAVACA U 2025. GODINI

6. PROCJENA POSLOVANJA POSLODAVACA U 2025. GODINI

6.1. Procjena obima poslovanja i finansijskih rezultata 2025. godini

Rast u obimu poslovanja tj. proizvodnji, prodaji i uslugama očekuje čak 76,4% poslodavaca iz uzorka što predstavlja značajan optimizam, ali i povećana pozitivna očekivanja u odnosu na procjenu za 2023. godinu iz prethodnog anketiranja poslodavaca kada je ovaj indikator iznosio 73,0%. Stagnaciju obima poslovanja očekuje 20,9%, dok opadanje obima poslovanja očekuje tek 2,7% poslodavaca. Navedeno ukazuje na stabilna pozitivna očekivanja poslodavaca u kontekstu poslovanja u 2025. godini. Međutim, ovdje je važno napomenuti da su pred kraj anketiranja poslodavaca donesene dvije važne odluke tj. propisi koji mogu znatno uticati na poslovanje i zapošljavanje u narednom periodu. Na sektor trgovine se posebno odnosi donošenje Zakona o unutrašnjoj trgovini (Službene novine Federacije BiH broj: 87/24 od 06.11.2024. godine) kojim je između ostalog utvrđeno da prodajni objekti moraju biti zatvoreni nedjeljom, što je izazvalo brojne reakcije. Dio jedinica lokalne samouprave je odmah zatražio izuzeće od ove odredbe, a već u januaru 2025. godine, značajan broj gradova i opština je zatražio da se, na osnovu brojnih zahtjeva malih poslodavaca iz oblasti trgovine, izuzme iz primjene ove odredbe pomenutog zakona zbog značajnog gubitka finansijskih sredstava. Također, 30.12.2024. godine Vlada Federacije BiH je donijela Odluku o iznosu najniže plaće u neto iznosu od 1.000 KM, što je također izazvalo brojne negativne reakcije privrednih subjekata, Udruženja poslodavaca, predstavnika akademske zajednice i parlamentaraca, a koji traže istovremeno i smanjenje poreza i doprinosa.

Tabela 36. Očekivani obim poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge) u 2025. godini i poređenje sa očekivanjima u 2024. godini

Ocjena	Broj poslodavaca (2025.)	%	Broj poslodavaca (2024.)	%
Opadanje	37	2,7%	68	5,4%
Rast	1.031	76,4%	911	73,0%
Stagnacija	282	20,9%	269	21,6%
Ukupno	1.350	100,0%	1.248	100,0%

Sa aspekta grupe djelatnosti, 79,7% anketiranih poslodavaca iz Građevinarstva se izjasnilo da u 2025. godini očekuje rast obima poslovanja, što je u skladu s planiranim investicijama u izgradnji cesta i autocesta, ali i značajnim projektima visokogradnje. Također, i u ostalim grupama djelatnosti više od 70% anketiranih poslodavaca je iskazalo da očekuju rast obima poslovanja.

Tabela 37. Očekivani obim poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge) u 2025. godini po grupama djelatnosti

Ocjena	Građevinarstvo	%	Industrijske djelatnosti	%	Trgovina	%	Uslužne djelatnosti	%	Ukupno
Opadanje	2	1,5%	13	3,2%	14	4,0%	8	1,7%	2,7%
Rast	106	79,7%	298	72,7%	272	77,9%	355	77,5%	76,4%
Stagnacija	25	18,8%	99	24,1%	63	18,1%	95	20,7%	20,9%
Ukupno	133	100,0%	410	100,0%	349	100,0%	458	100,0%	100,0%

U Unsko-sanskom kantonu čak 84,9% poslodavaca i 82,7% iz Zapadnohercegovačkog kantona u 2025. godini očekuje rast obima poslovanja (proizvodnje, prodaje i usluga).

Tabela 38. Očekivani obim poslovanja (proizvodnja, prodaja, usluge) u 2025. godini po kantonima

Kanton	Opadanje	%	Rast	%	Stagnacija	%
Unsko-sanski	4	3,2%	107	84,9%	15	11,9%
Posavski	0	0,0%	21	80,8%	5	19,2%
Tuzlanski	7	2,4%	226	78,7%	54	18,8%
Zeničko-dobojski	9	4,6%	128	65,6%	58	29,7%
Bosansko-podrinjski	0	0,0%	13	81,3%	3	18,8%
Srednjobosanski	9	6,8%	95	71,4%	29	21,8%
Hercegovačko-neretvanski	2	1,4%	103	74,1%	34	24,5%
Zapadnohercegovački	0	0,0%	62	82,7%	13	17,3%
Sarajevo	5	1,6%	243	78,1%	63	20,3%
Kanton 10	1	2,4%	33	78,6%	8	19,0%
Federacija BiH	37	2,7%	1.031	76,4%	282	20,9%

Kada je u pitanju procjena finansijskih rezultata poslovanja u 2025. godini, na nivou Federacije BiH, većina poslodavaca (76,5%) je navela da očekuje rast. Ovakvi rezultati korespondiraju s podacima o očekivanjima rasta obima poslovanja u 2025. godini. Smanjenje finansijskih rezultata očekuje tek 2,5% anketiranih poslodavaca.

Međutim, prilikom posmatranja i ovih rezultata važno je imati na umu naknadno donesene propise koji mogu znatno uticati na poslovanje u narednom periodu, tj. Zakon o unutrašnjoj trgovini (Službene novine Federacije BiH broj: 87/24 od 06.11.2024. godine) kojim je između ostalog utvrđeno da prodajni objekti moraju biti zatvoreni nedjeljom, te Odluku Vlada Federacije BiH o iznosu najniže plaće u neto iznosu od 1.000 KM od 30.12.2024. godine.

Tabela 39: Očekivani finansijski rezultati u 2025. godini i poređenje sa očekivanjima u 2024. godini

Ocjena	Broj poslodavaca (2025.)	%	Broj poslodavaca (2024.)	%
Opadanje	34	2,5%	68	5,4%
Rast	1.033	76,5%	906	72,6%
Stagnacija	283	21,0%	274	22,0%
Ukupno	1.350	100,0%	1.248	100,0%

Sa aspekta grupe djelatnosti, 78,9% anketiranih poslodavaca iz Građevinarstva i 77,9% iz Trgovine se izjasnilo da prognozira rast finansijskih rezultata u 2025.godini. Također, rast finansijskih rezultata u narednoj godini očekuju i anketirani poslodavci iz Uslužnih djelatnosti (76,5%) i Industrijskih djelatnosti (73,9%).

Tabela 40. Očekivani finansijski rezultati poslovanja u 2025. godini po grupama djelatnosti

Ocjena	Građevinarstvo	%	Industrijske djelatnosti	%	Trgovina	%	Uslužne djelatnosti	%	Ukupno
Opadanje	2	1,5%	10	2,4%	14	4,0%	8	1,7%	2,5%
Rast	105	78,9%	303	73,9%	272	77,9%	355	77,5%	76,5%
Stagnacija	26	19,5%	97	23,7%	63	18,1%	95	20,7%	21,0%
Ukupno	133	100,0%	410	100,0%	349	100,0%	458	100,0%	100,0%

U Unsko-sanskom kantonu čak 83,3% poslodavaca i 82,7% iz Zapadnohercegovačkog kantona u 2025. godini očekuje rast finansijskih rezultata.

Slijede Bosansko-podrinjski sa 81,3% i Posavski sa 80,8% anketiranih poslodavaca koji očekuje rast finansijskih rezultata.

Najniži procent poslodavaca koji očekuju rast finansijskih rezultata je u Srednjobosanskom kantonu (70,7%).

Tabela 41. Očekivani finansijski rezultati poslovanja u 2025. godini po kantonima

Kanton	Opadanje	%	Rast	%	Stagnacija	%
Unsko-sanski	3	2,4%	105	83,3%	18	14,3%
Posavski	0	0,0%	21	80,8%	5	19,2%
Tuzlanski	7	2,4%	229	79,8%	51	17,8%
Zeničko-dobojski	9	4,6%	131	67,2%	55	28,2%
Bosansko-podrinjski	0	0,0%	13	81,3%	3	18,8%
Srednjobosanski	8	6,0%	94	70,7%	31	23,3%
Hercegovačko-neretvanski	2	1,4%	102	73,4%	35	25,2%
Zapadnohercegovački	0	0,0%	62	82,7%	13	17,3%
Sarajevo	4	1,3%	243	78,1%	64	20,6%
Kanton 10	1	2,4%	33	78,6%	8	19,0%
Federacija BiH	34	2,5%	1.033	76,5%	283	21,0%

6.2. Procjena rasta plaća u 2025. godini

Upitnik je sadržavao i pitanje u vezi plaće, s obzirom na to da je plaća jedan od bitnih motivirajućih faktora na tržištu rada, uzrok napuštanja ili prihvatanja određenih poslova, ali i kao faktor koji je među prvim na koji se utiče u kriznim situacijama.

U okviru upitnika poslodavci su odgovarali na pitanje vezano za planove povećanja plaća u 2024. godini za određene grupe zanimanja.

Od ukupno 1.350 anketiranih, čak 1.006 poslodavca (74,5%) su izjavila da planiraju povećanje plaća za svoje radnike u 2025. godini.

Tabela 42: Broj poslodavaca koji planiraju povećanje plaća u 2025. godini

Ocjena	Broj poslodavaca	%
Da	1.006	74,5%
Ne	344	25,5%
Ukupno	1.350	100%

U ukupnom broju anketiranih poslodavaca koji su naveli da će povećati plaće radnicima (1.006) u 2025. godini, 29,3% poslodavaca je iz Prerađivačke industrije, a 25,7% poslodavaca je iz djelatnosti Trgovina, dok je 10,9% poslodavaca iz Ugostiteljstva. Poslodavci navode da će povećati plaće uglavnom za 10%. Međutim, prilikom posmatranja i ovih rezultata važno je imati na umu naknadno donesenu Odluku Vlade Federacije BiH o iznosu najniže plaće u neto iznosu od 1.000 KM donesenu 30.12.2024. godine.

Tabela 43: Broj poslodavaca s iskazanom procjenom rasta plaća u 2025. godini po pojedinačnim djelatnostima

Kanton	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	R	S	Ukupno
USK	1	34	0	2	10	31	5	16	2	1	0	6	4	3	2	117
PK	0	8	0	1	3	6	1	2	1	0	0	1	0	0	0	23
TK	3	77	1	4	34	54	20	19	11	0	1	13	3	2	4	246
ZDK	1	56	0	4	14	32	8	20	3	0	1	10	4	2	0	155
BPK	0	7	0	1	1	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	14
SBK	0	38	0	4	6	28	4	12	3	0	1	3	2	1	1	103
HNK	1	27	1	0	8	28	5	16	7	0	2	5	3	1	1	105
ZHK	1	14	0	1	7	29	7	6	0	0	0	5	1	1	0	72
KS	0	21	0	0	9	39	5	16	11	1	1	21	10	0	5	139
K10	0	13	0	0	4	9	1	1	1	0	0	2	0	1	0	32
F BiH	7	295	2	17	96	259	56	110	39	2	6	66	27	11	13	1.006
	78%	78%	67%	85%	72%	74%	66%	72%	77%	50%	75%	73%	75%	79%	77%	
	0,7%	29,3%	0,2%	1,7%	9,5%	25,7%	5,6%	10,9%	3,9%	0,2%	0,6%	6,6%	2,7%	1,1%	1,3%	100,0%

¹ – U odnosu na ukupan broj anketiranih poslodavaca u djelatnosti

² – U odnosu na ukupan broj anketiranih poslodavaca koji su iskazali procjenu rasta plata u 2023.godini

B – Rudarstvo	G - Trgovina	L – Poslovanje nekretninama
C – Prerađivačka industrija	H – Saobraćaj, skladištenje	M- Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
D – Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom	I – Ugostiteljstvo	N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
E – Snabdijevanje vodom	J – Informacije i komunikacije	R – Umjetnost, zabava i rekreacija
F – Građevinarstvo	K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	S – Ostale uslužne djelatnosti

Najveći broj poslodavaca koji procjenjuje da će povećavati plaće u 2025. godini je iz Tuzlanskog Kantona, 246 ili 18,2% od ukupnog broja anketiranih poslodavaca. Ipak, posmatrajući po broju poslodavaca unutar kantona, u Zapadnohercegovačkom kantonu 96% od ukupnog broja poslodavaca iz tog kantona planira povećanje plaće, te 93% iz Unsko-sanskog kantona. Slijedi 88,5% poslodavaca od ukupno anketiranih iz Posavskog kantona, te 87,5% od ukupnog broja anketiranih poslodavaca iz Bosansko-podrinjskog kantona.

Tabela 44: Broj poslodavaca koji planiraju povećanje plaća u 2025. godini po kantonima

Kanton	DA	%	NE	%	Ukupno
Unsko-sanski	117	92,9%	9	7,1%	126
Posavski	23	88,5%	3	11,5%	26
Tuzlanski	246	85,7%	41	14,3%	287
Zeničko-dobojski	155	79,5%	40	20,5%	195
Bosansko-podrinjski	14	87,5%	2	12,5%	16
Srednjobosanski	103	77,4%	30	22,6%	133
Hercegovačko-neretvanski	105	75,5%	34	24,5%	139
Zapadnohercegovački	72	96,0%	3	4,0%	75
Sarajevo	139	44,7%	172	55,3%	311
Kanton 10	32	76,2%	10	23,8%	42
Federacija BiH	1.006	74,5%	344	25,5%	1.350

Poslodavci su u najvećem omjeru iskazivali procjenu povećanja plaće za 10% (57,6% od ukupno anketiranih ili 77,3% od onih poslodavaca koji planiraju povećanje plaće.

Tabela 45: Broj poslodavaca s iskazanom procjenom rasta plaća u 2025. godini

Grupe zanimanja	Ne planiram	Povećanje 1-10%	Povećanje 11-20%	Preko 20%
Unsko-sanski	7,1%	72,2%	15,1%	5,6%
Posavski	11,5%	80,8%	7,7%	0,0%
Tuzlanski	14,3%	73,5%	11,5%	0,7%
Zeničko-dobojski	20,5%	60,0%	19,0%	0,5%
Bosansko-podrinjski	12,5%	62,5%	25,0%	0,0%
Srednjobosanski	22,6%	57,9%	18,8%	0,8%
Hercegovačko-neretvanski	24,5%	45,3%	28,1%	2,2%
Zapadnohercegovački	4,0%	64,0%	32,0%	0,0%
Sarajevo	55,3%	39,2%	4,5%	1,0%
Kanton 10	23,8%	42,9%	28,6%	4,8%
Federacija BiH	25,5%	57,6%	15,5%	1,4%

I naprijed navedene podatke je potrebno posmatrati s posebnom pažnjom, s obzirom na to da je pred sami kraj 2024. godine tj. 30.12.2024. godine Vlada Federacije BiH donijela Odluku o iznosu najniže plaće u neto iznosu od 1.000 KM, što je izazvalo brojne negativne reakcije privrednih subjekata, Udruženja poslodavaca, predstavnika akademske zajednice i parlamentaraca, jer je ovom odlukom najniža neto plaća povećana za čak 61,5%, bez istovremenog smanjenja poreza i doprinosa.

POTREBE ZA ZAPOŠLJAVANJEM U 2025. GODINI

7. POTREBE ZA ZAPOSŁJAVANJEM U 2025. GODINI

Potrebu za zapošljavanjem u 2025. godini je iskazao 876 poslodavac, odnosno 64,9% od ukupno 1.350 anketiranih. Navedeni poslodavci su iskazali potrebu za zapošljavanjem 5.601 radnika.

7.1. Iskazane potrebe za zapošljavanjem u 2025. godini po grupama djelatnosti

Od ukupno 1.350 anketiranih poslodavaca, 876 (64,9%) je iskazao potrebu za zapošljavanjem novih radnika, što je za 95 ili 12,2% više poslodavaca u odnosu na prethodno anketiranje. Navedeni poslodavci procjenju da će imati potrebu za zapošljavanjem 5.601 radnika što je za 841 ili 17,7% više u odnosu na istraživanje za period 2023/2024. Prosječno, jedan poslodavac od navedenih 876 iskazao je potrebu za zapošljavanjem 6,39 novih radnika u 2025. godini što je za 0,3 više u odnosu na 2024. godinu. Preračunato na ukupnu populaciju poslodavaca iz kojih je izdvojen uzorak može se zaključiti da dolazi do povećanja broja poslodavaca s potrebama za zapošljavanjem novih radnika za 5%, ali i do povećanja procijenjenog broja potrebnih radnika u 2025. godini za 10% u odnosu na procjene za 2024. godinu. Procentualno po grupama djelatnosti, 74,4% anketiranih poslodavaca iz Građevinarstva planira nova zapošljavanja u 2025. godini, a 71,2% poslodavaca iz Industrijskih djelatnosti.

Tabela 46: Broj poslodavaca sa iskazanim potrebama za zapošljavanjem novih radnika u 2025. godini po grupama djelatnosti

Ocjena	Građevinarstvo	%	Industrijske djelatnosti	%	Trgovina	%	Uslužne djelatnosti	%	Ukupno
Da	99	74,4%	292	71,2%	201	57,6%	284	62,0%	876
Ne	34	25,6%	118	28,8%	148	42,4%	174	38,0%	474
Ukupno	133	100,0%	410	100,0%	349	100,0%	458	100,0%	1.350

Posmatrajući po kantonima, od ukupno iskazane potražnje za 5.601 radnika, najveću potražnju za radnicima u 2025. godini će imati anketirani poslodavci u Tuzlanskom kantonu i to za 1.964 radnika ili 35,1% i Zeničko-dobojskom kantonu 888 radnika ili 15,9% od ukupno procijenjenih potreba za radnicima u 2025. godini.

Posmatrajući pojedinačne djelatnosti, od ukupno iskazanih najveće procijenjene potrebe za novim zapošljavanjem radnika u 2025. godini, i to 33,8%, iskazane su u djelatnosti Prerađivačka industrija, a zatim u djelatnosti Trgovina 19,5%, Građevinarstvo 15,8% i Ugostiteljstvo 9,1%.

Tabela 47: Broj traženih radnika u 2025. godini po pojedinačnim djelatnostima i kantonima

Kanton	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	R	S	Ukupno
USK	2	103	0	4	113	60	14	37	2	2	0	14	7	1	3	362
PK	0	46	0	1	6	32	2	5	0	0	0	2	0	0	0	94
TK	27	467	55	5	381	439	170	81	204	3	10	52	11	8	51	1.964
ZDK	4	499	0	15	90	88	14	65	0	0	1	101	8	3	0	888
BPK	0	121	0	1	8	6	0	4	0	0	0	0	0	0	0	140
SBK	1	226	3	11	68	78	10	57	12	0	2	4	3	2	4	481
HNK	8	115	3	15	53	152	20	177	65	10	27	8	17	2	0	672
ZHK	4	73	0	1	77	95	14	26	8	0	0	9	0	2	0	309
KS	0	125	0	0	63	111	16	53	28	2	9	31	48	2	5	493
K10	1	118	0	0	24	32	8	5	2	0	0	5	0	3	0	198
F BiH	47	1.893	61	53	883	1.093	268	510	321	17	49	226	94	23	63	5.601
%	1%	34%	1%	1%	16%	20%	5%	9%	6%	0%	1%	4%	2%	0%	1%	100%

B – Rudarstvo	G – Trgovina	L – Poslovanje nekretninama
C – Prerađivačka industrija	H – Saobraćaj, skladištenje	M – Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
D – Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom	I – Ugostiteljstvo	N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
E – Snabdijevanje vodom	J – Informacije i komunikacije	R – Umjetnost, zabava i rekreacija
F – Građevinarstvo	K – Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	S – Ostale uslužne djelatnosti

Posmatrajući grupe djelatnosti, od ukupno iskazanih najveće procijenjene potrebe za novim zapošljavanjem radnika u 2025. godini, i to 36,7%, iskazane su u Industrijskim djelatnostima.

Tabela 48: Broj traženih radnika u 2025. godini po grupama djelatnostima

Kanton	Građevinarstvo	Industrijske djelatnosti	Trgovina	Uslužne djelatnosti
Unsko-sanski	113	109	60	80
Posavski	6	47	32	9
Tuzlanski	381	554	439	590
Zeničko-dobojski	90	518	88	192
Bosansko-podrinjski	8	122	6	4
Srednjobosanski	68	241	78	94
Hercegovačko-neretvanski	53	141	152	326
Zapadnohercegovački	77	78	95	59
Sarajevo	63	125	111	194
Kanton 10	24	119	32	23
Federacija BiH	883	2.054	1.093	1.571
%	15,8%	36,7%	19,5%	28,0%

Najveći broj poslodavaca sa procijenjenim potrebama za zapošljavanjem u 2025. godini u odnosu na broj ukupno anketiranih poslodavaca u Federaciji BiH iskazan je u Tuzlanskom kantonu (25,1%), zatim Zeničko-dobojskom kantonu (14,3%) i Kantonu Sarajevo (13,9%). Najviše poslodavaca s iskazanim potrebama za novim zapošljavanjem je iz Prerađivačke industrije (30%) i Trgovine (23%).

Tabela 49: Broj poslodavaca sa iskazanim potrebama za zapošljavanjem novih radnika u 2025. godini po pojedinačnim djelatnostima i kantonima

Kanton	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	R	S	Ukupno
USK	1	26	0	2	11	19	4	12	1	1	0	5	3	1	2	88
PK	0	7	0	1	1	4	1	1	0	0	0	1	0	0	0	16
TK	3	69	1	1	32	51	21	15	8	1	1	10	2	2	3	220
ZDK	1	53	0	3	13	24	6	13	0	0	1	8	2	1	0	125
BPK	0	8	0	1	1	2		2	0	0	0	0	0	0	0	14
SBK	1	29	1	4	11	17	4	12	2	0	1	2	1	1	1	87
HNK	1	25	1	1	6	28	4	24	7	1	2	6	4	1	0	111
ZHK	1	13	0	1	6	25	5	5	1	0	0	3	0	1	0	61
KS	0	22	0	0	15	24	5	15	8	1	1	18	8	1	4	122
K10	1	14	0	0	3	7	2	1	1	0	0	2	0	1	0	32
F BiH	9	266	3	14	99	201	52	100	28	4	6	55	20	9	10	876
%	100%	70%	100%	70%	74%	58%	61%	66%	55%	100%	75%	60%	56%	64%	59%	65%

B – Rudarstvo	G - Trgovina	L – Poslovanje nekretninama
C – Prerađivačka industrija	H – Saobraćaj, skladištenje	M – Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
D – Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom	I – Ugostiteljstvo	N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
E – Snabdijevanje vodom	J – Informacije i komunikacije	R – Umjetnost, zabava i rekreacija
F – Građevinarstvo	K – Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	S – Ostale uslužne djelatnosti

7.2. Iskazane potrebe za zapošljavanjem u 2025. godini po stručnoj spremi

Prema iskazanim procjenama zapošljavanja u 2025. godini, od ukupno procijenjenih 5.601 radnika poslodavci će najviše zapošljavati KV radnike (67,8%), a zatim i radnike sa (SSS 16,6%).

Tabela 52: Pregled potrebnih radnika u 2025. godini po stručnoj spremi

Stručna sprema	Broj osoba	%
NKV - bez škole i nezavršena osnovna škola	324	5,8%
PKV, NSS - osnovna škola	106	1,9%
KV, VKV - srednja škola do 3 godine, majstorski ispit	3.795	67,8%
SSS - srednja škola od 4 i više godina i gimnazija	927	16,6%
VŠS - 1. stepen fakulteta, stručni studij i viša škola	30	0,5%
VSS - fakultet(diplomirani), akademija	412	7,4%
Magisterij	7	0,1%
Ukupno	5.601	100,0%

Slijedi pregled strukture radnika čije zapošljavanje poslodavci procjenjuju u 2025. godini, po kantonima i stručnoj spremi:

Tabela 53: Iskazane potrebe za radnicima u 2025. godini prema stručnoj spremi i kantonima

Kanton	NK	NSS, PKV	KV, VKV	SSS	VŠS, VSS	Ukupno	%
Unsko-sanski	15	35	234	58	20	362	6,5%
Posavski	0	2	66	23	3	94	1,7%
Tuzlanski	83	11	1.401	306	163	1.964	35,1%
Zeničko-dobojski	95	27	600	135	31	888	15,9%
Bosansko-podrinjski	1	0	101	33	5	140	2,5%
Srednjobosanski	60	16	360	29	16	481	8,6%
Hercegovačko-neretvanski	45	0	376	146	105	672	12,0%
Zapadnohercegovački	8	8	230	38	25	309	5,5%
Sarajevo	11	7	270	135	70	493	8,8%
Kanton 10	6	0	157	24	11	198	3,5%
Federacija BiH	324	106	3.795	927	449	5.601	100,0%
%	5,8%	1,9%	67,8%	16,6%	8,0%	100,0%	

Kao i prethodnih godina, potvrđena je velika potražnja kod anketiranih poslodavaca za radnicima sa srednjom stručnom spremom III i IV stepena tj. KV radnicima (67,8%) i radnicima sa SSS (16,6%). Najveća procijenjena potražnja za radnicima u 2025. godini je iskazana u Tuzlanskom kantonu (35,1%), a zatim u Zeničko-dobojskom kantonu (15,9%).

7.3. Iskazane potrebe za zapošljavanjem u 2025. godini po zanimanjima

Prema iskazanim potrebama anketiranih poslodavaca prodavači-trgovci će u Federaciji BiH u 2025. godini, kao i prethodnih godina, biti najviše traženi radnici.

Na drugom mjestu po broju planiranih zapošljavanja je zanimanje vozač kamiona- teretnog vozila koje je prethodne godine bilo na šestom mjesto po procijenjenoj potražnji za radnicima, što ukazuje na povećanu potražnju za ovom vrstom radne snage za čak 67% u odnosu na 2024. godinu.

Po procijenjenoj potražnji za radnicima tj. iskazanim potrebama za zapošljavanjem u 2025. godini slijede konobari, pomoćni radnici u proizvodnji, radnici za jednostavne poslove, šivači, zidari, tesari, kuhari, skladištari, bravari, armirači, varioci, stolari, ekonomisti itd.

Tabela 54: Pregled procijenjenih najtraženijih zanimanja u 2025. godini

Zanimanje	Broj osoba	%
Prodavač - trgovac	426	7,6%
Vozač kamiona – teretnog vozila	324	5,8%
Konobar	292	5,2%
Pomoćni radnik u proizvodnji	249	4,4%
Radnik za jednostavne poslove	239	4,3%
Šivač	224	4,0%
Zidar	203	3,6%
Tesar	181	3,2%
Kuhar	169	3,0%
Skladišni radnik - skladištar - magaziner	162	2,9%
Bravar	145	2,6%
Armirač	132	2,4%
Zavarivač - varilac	127	2,3%
Stolar	108	1,9%
Ekonomista	81	1,6%

Slijedi pregled 12 najtraženijih zanimanja u Federaciji BiH u 2025. godini po procijenjenom broju radnika i prema grupama djelatnosti.

Tabela 55: Pregled procijenjenih najtraženijih zanimanja u 2025. godini po grupama djelatnosti

Zanimanje	Broj osoba	%	Zanimanje	Broj osoba	%
Građevinarstvo	883	15,8%	Industrijske djelatnosti	2.054	36,7%
Zidar	183	20,7%	Šivač	218	10,6%
Tesar	163	18,5%	Pomoćni radnik u proizvodnji	186	9,1%
Radnik za jednostavne poslove	102	11,6%	Bravar	110	5,4%
Armirač	72	8,2%	Radnik za jednostavne poslove	109	5,3%
Građevinski tehničar	38	4,3%	Stolar	93	4,5%
Bravar	35	4,0%	Zavarivač - varilac	92	4,5%
Električar	27	3,1%	Vozač kamiona – teretnog vozila	81	3,9%
Zavarivač - varilac	27	3,1%	CNC operater	73	3,6%
Plastičar	26	2,9%	Mašinski tehničar	71	3,5%
Elektrotehničar	25	2,8%	Prodavač - trgovac	65	3,2%
Mašinski tehničar	25	2,8%	Krojač	54	2,6%
Limar	21	2,4%	Monter stolarije	50	2,4%
Trgovina	1.093	19,5%	Uslužne djelatnosti	1.571	28,0%
Prodavač - trgovac	307	28,1%	Konobar	240	15,3%
Skladištar - magaziner	115	10,5%	Kuhar	155	9,9%
Vozač kamiona - teretnog vozila	77	7,0%	Vozač kamiona - teretnog vozila	155	9,9%
Automehaničar	54	4,9%	Telefonist -call centar operater	76	4,8%
Dostavljač	43	3,9%	Informatičar	62	3,9%
Komercijalist	43	3,9%	Inženjer elektrotehnike	62	3,9%
Konobar	41	3,8%	Ekonomista	59	3,8%
Radnik za jednostavne poslove	35	3,2%	Vozač autobusa	57	3,6%
Magistar farmacije	27	2,5%	IT Developer	55	3,5%
Pomoćni radnik u proizvodnji	24	2,2%	Prodavač - trgovac	54	3,4%
Farmaceutski tehničar	22	2,0%	Sobarica	54	3,4%
Slastičar	20	1,8%	Pomoćni radnik u proizvodnji	33	2,1%

Slijedi pregled iskazanih potreba za zapošljavanjem po kantonima, stručnoj spremi i zanimanjima (skraćeni pregled do sedam zanimanja):

Tabela 56: Pregled procijenjenih najtraženijih zanimanja u 2025. godini po kantonima

Kanton	VSS, VŠS zanimanja	Broj	SSS, KV zanimanja	Broj
Unsko-sanski	Ekonomista Mašinski inženjer	5 3	Zidar Prodavač - trgovac Konobar Tesar Kuhar Armirač	47 36 30 25 23 14
Posavski	Ekonomista Grafički dizajner Pravnik	1 1 1	Bravar Elektroinstalater Blagajnik Prodavač Vozač kamiona	16 13 10 7 7
Tuzlanski	Inženjer elektrotehnike Ekonomista Pravnik Magistar farmacije Novinar Inženjer hemijske tehnologije	57 25 19 14 8 7	Prodavač Vozač kamiona – teretnog vozila Skladištar Zidar Pomoćni radnik u proizvodnji Telefonist – call centar operator Informatičar	173 124 76 75 71 70 58
Zeničko-dobojski	Mašinski inženjer Ekonomista Pravnik Računovođa	9 6 4 3	Šivač Prodavač Zavarivač – varilac Vozač kamiona – teretnog vozila Bravar Konobar	155 60 54 48 39 39
Bosansko-podrinjski	Mašinski inženjer Pravnik	3 2	Mašinski tehničar Plastičar Metalobrusač Elektrotehničar Stolar Mehatroničar – CNC operator	30 25 12 10 10 7
Srednjobosanski	Mašinski inženjer Ekonomista Pravnik	5 3 2	Prodavač – trgovac Konobar Vozač kamiona – teretnog vozila Bravar Stolar Krojač	43 40 33 27 25 22
Hercegovačko-neretvanski	IT developer Ekonomista Magistar farmacije Mašinski inženjer Informatičar	54 17 8 5 5	Konobar Vozač kamiona – teretnog vozila Kuhar Armirač Sobarica Bravar	83 44 43 35 33 25
Zapadnohercegovački	Ekonomista Programer Pravnik Inženjer drumskog saobraćaja	11 6 2 2	Tesar Vozač kamiona – teretnog vozila Prodavač – trgovac Pakirer Rukovalac mašinama za izradu plastičnih proizvoda Automehaničar	30 25 22 20 17 14
Sarajevo	Građevinski inženjer Ekonomista Mašinski inženjer Programer Magistar farmacije Agent za nekretnine	12 9 8 4 4 4	Pomoćni radnik u proizvodnji Prodavač Skladištar Komercijalist Monter stolarije Konobar	44 42 30 25 25 24
Kanton 10	Građevinski inženjer Magistar farmacije Pravnik	2 2 2	Monter metalnih konstrukcija Prodavač Prehrambeni tehničar Vozač kamiona – teretnog vozila Konobar	40 25 20 18 10

7.4. Iskazane potrebe za zapošljavanjem u 2025. godini prema veličini poslodavca

Prema veličini firme, od ukupno 5.601 radnika koliko su anketirani poslodavci iskazali kao procijenjenu potrebu u 2025. godini, 1.839 radnika ili 32,8% se odnosi na potrebe malih firmi, zatim slijede srednje firme sa 25,7%, što ukazuje na tendenciju rasta udjela procijenjene potražnje za radnom snagom u segmentu malih i srednjih firmi.

Tabela 57: Broj potrebnih radnika po kantonu i veličini poslodavca

Kanton	Mikro firme – do 10 radnika	Male firme –od 10 do 50 radnika	Srednje firme – od 50 do 250 radnika	Velike firme – preko 250 radnika
Unsko-sanski	173	111	78	0
Posavski	15	44	25	10
Tuzlanski	414	718	438	394
Zeničko-dobojski	181	289	178	240
Bosansko-podrinjski	11	37	72	20
Srednjobosanski	107	114	103	157
Hercegovačko-neretvanski	152	287	163	70
Zapadnohercegovački	49	81	141	38
Sarajevo	137	122	126	108
Kanton 10	48	36	114	0
Federacija BiH	1.287	1.839	1.438	1.037
%	23,0%	32,8%	25,7%	18,5%

7.5. Iskazane potrebe za zapošljavanjem teže zapošljivih kategorija, studenata i stranaca u 2025. godini

Na pitanje vezano za spremnost poslodavaca da zaposle osobu iz neke od teže zapošljivih ili specifičnih kategorija, uz mogućnost višestrukog izbora odgovora odgovorilo je 1.150 poslodavaca. Najveći broj je iskazao spremnost za zapošljavanje mladih bez radnog iskustva (856 poslodavaca), a najmanje su spremni zaposliti migratne kao potencijalnu novu radnu snagu na tržištu rada u Federaciji BiH. Spremnost da zaposle osobe s invaliditetom iskazalo je 239 poslodavaca, a demobilisane borce 373 poslodavca, iako su u toj kategoriji osobe starije životne dobi. Spremnost da zaposle starije od 50 iskazala su 434, a 400 poslodavaca bi priliku za zaposlenje dala ženama iz ruralnih područja.

Tabela 58: Spremnost poslodavaca da zaposle neku od teže zapošljivih kategorija radnika

Kategorija osoba	DA	%	NE	%	Bez odgovora	%
Osobe s invaliditetom	239	17,7%	911	67,5%	200	14,8%
Žrtve nasilja	198	14,7%	952	70,5%	200	14,8%
Štićenici domova za nezbrinutu djecu	176	13,0%	974	72,1%	200	14,8%
Romi	160	11,9%	990	73,3%	200	14,8%
Demobilisani borci	373	27,6%	777	57,6%	200	14,8%
Žene iz ruralnih područja	400	29,6%	750	55,6%	200	14,8%
Mladi bez radnog iskustva	856	63,4%	294	21,8%	200	14,8%
Stariji od 50 godina	434	32,1%	716	53,0%	200	14,8%
Nekvalifikovani radnici	486	36,0%	664	49,2%	200	14,8%
Imigranti	54	4,0%	1096	81,2%	200	14,8%

U kontekstu nedostatka radnika na tržištu rada, uz mogućnost višestrukog izbora ponuđenih opcija, 223 anketirana poslodavaca ili 16,5% je iskazalo potrebu za zapošljavanjem studenata a 104 poslodavca ili 7,7% za zapošljavanjem stranaca i na taj način predstavilo mogućnost rješavanja problema angažmana nedostajućih radnika. Istovremeno, 1.075 poslodavaca tvrdi da nema potrebu za zapošljavanjem studenata ili stranace. Glavni izazov u ovom modalitetu rješavanja nedostatka radnika prema mišljenju većine anketiranih jesu zakonski ograničene mogućnosti prilikom zapošljavanja studenata i stranaca, te dugotrajna i složena procedura u vezi sa zapošljavanjem stranaca.

Tabela 59: Broj poslodavaca s iskazanim potrebama za zapošljavanjem studenata ili stranaca

Kanton	Zapošljavanje studenata	Zapošljavanje stranaca	Nema potrebu za zapošljavanjem studenata ili stranaca
Unsko-sanski	11	8	109
Posavski	2	3	22
Tuzlanski	29	24	244
Zeničko-dobojski	32	14	156
Bosansko-podrinjski	4	3	10
Srednjobosanski	23	8	108
Hercegovačko-neretvanski	35	16	93
Zapadnohercegovački	27	9	46
Sarajevo	48	13	258
Kanton 10	12	6	29
Federacija BiH	223	104	1.075
%	16,5%	7,7%	79,6%

7.6. Očekivani višak radnika u 2025. godini

Prema odgovorima anketiranih poslodavaca očekivani višak radnika u 2025. godini nije zabrinjavajući. Svega 43 ili 3,2% anketiranih poslodavaca se izjasnio da će imati višak radnika. U nastavku je dat pregled broja poslodavaca po kantonima koji su naveli na koji način rješavaju viškove radnika.

Tabela 60: Broj poslodavaca prema načinu rješavanja viška zaposlenih

Kanton	Raspored na drugo radno mjesto	Raspored u drugu organizacionu jedinicu	Otkaz ugovora o radu	Obuka, dokvalifikacija, prekvalifikacija	Skraćivanje radnog vremena	Saradnja sa službom za zapošljavanje	Ostalo
Unsko-sanski	0	0	0	0	0	0	0
Posavski	0	0	0	0	0	0	0
Tuzlanski	4	2	2	0	0	1	1
Zeničko-dobojski	2	1	2	0	1	2	0
Bosansko-podrinjski	0	0	0	0	0	0	0
Srednjobosanski	0	0	4	0	0	0	3
Hercegovačko-neretvanski	1	1	1	0	0	3	0
Zapadnohercegovački	0	0	0	0	0	0	0
Sarajevo	2	1	0	0	1	2	2
Kanton 10	2	0	1	0	1	0	0
Federacija BiH	11	5	10	0	3	8	6

Višak radnika poslodavci će uglavno rješavati rasporedom na drugo radno mjesto i otkazom ugovora o radu.

7.7. Potrebe za dodatnim osposobljavanjem radnika u 2025. godini

Potrebe za dodatnim osposobljavanjem radnika u 2025. godini navela su 303 poslodavca (22,4% od anketiranih) što je za 2% više u odnosu na 2024. godinu. Prema grupama djelatnosti najveći broj poslodavaca s iskazanim potrebama za dodatnim osposobljavanjem radnika je iz grupe Industrijskih djelatnosti (11% od ukupnog broja anketiranih poslodavaca).

Tabela 61: Broj poslodavaca koji će u 2025. godini imati potrebu za dodatnim osposobljavanjem radnika prema grupama djelatnosti

Grupa djelatnosti	Broj poslodavaca	% od ukupnog broja poslodavaca
Građevinarstvo	25	1,9%
Industrijske djelatnosti	103	7,6%
Trgovina	78	5,8%
Uslužne djelatnosti	97	7,2%
Ukupno	303	22,4%

Navedeni poslodavci najviše imaju potrebu za organizovanjem obuke za konkretne poslove koja bi se provela u okviru radnog mjesta kod poslodavca, a zatim slijedi obuka za rad na računaru, kao i dokvalifikacija i prekvalifikacija. Uz mogućnost višestrukog izbora ponuđenih opcija poslodavci su iskazali potrebu za dodatnom obukom radnika kako slijedi:

Tabela 62: Broj poslodavaca s iskazanom potrebom za dodatnom obukom i osposobljavanjem radnika prema vrsti obuke

Potrebna vrsta obuke	Broj poslodavaca	%
Obuka za konkretne poslove koja bi se provela u okviru radnog mjesta kod poslodavca	255	18,9%
Rad na računaru ili druga informatička obuka	32	2,4%
Strani jezici	18	1,3%
Upravljanje vozilom visoke kategorije	14	1,0%
Upravljanje projektima	26	1,9%
Dokvalifikacija i prekvalifikacija	28	2,1%
Ostalo	24	1,8%
Neću imati potrebu za dodatnom obukom zaposlenika	1.047	77,6%

Struktura poslodavaca s iskazanim potrebama za obukom po kantonima, uz mogućnost izbora više opcija, izgleda kako slijedi.

Tabela 63: Broj poslodavaca s iskazanom potrebom za dodatnom obukom i osposobljavanjem radnika kod poslodavaca koji planiraju uvođenje novih tehnologija u proces rada po kantonima

Kanton	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7
Unsko-sanski	20	3	3	1	4	5	2
Posavski	5	0	0	0	0	0	0
Tuzlanski	32	4	2	2	4	2	3
Zeničko-dobojski	48	3	4	0	6	6	3
Bosansko-podrinjski	6	0	1	2	2	3	3
Srednjobosanski	24	7	2	4	3	3	1
Hercegovačko-neretvanski	33	7	2	1	2	4	0
Zapadnohercegovački	29	4	2	3	3	4	3
Sarajevo	45	3	1	0	0	0	8
Kanton 10	13	1	1	1	2	1	1
Federacija BiH	255	32	18	14	26	28	24
O1 – Obuka za konkretne poslove na radnom mjestu kod poslodavca				O4 – Upravljanje vozilom visoke kategorije			
O2 – Rad na računaru ili druga informatička obuka				O5 – Upravljanje projektima			
O3 – Strani jezici				O6 – Dokvalifikacija i prekvalifikacija			
				O7 – Ostalo			

7.8. Mogućnost organizovanja obuke za nezaposlene osobe u 2025. godini

U kontekstu obuke odraslih, 1.046 anketiranih poslodavca ili 77,5% od ukupno anketiranih je izjavilo da nema mogućnosti za organizovanje obuke nezaposlenih osoba. Ipak, 304 poslodavca ili 22,5% od ukupno anketiranih je izjavilo da su spremni i da imaju mogućnost organizovati obuke, stručno osposobljavanje i usavršavanje nezaposlenih osoba.

Prema kantonalnom rasporedu, najviše je takvih poslodavaca u Tuzlanskom kantonu (93), zatim u Zeničko-dobojskom (48) i Kantonu Sarajevo (37), i isti predstavljaju solidnu osnovu za provođenje obuka, s tim da je potrebno voditi računa o vrsti i različitim načinima provođenja obuke.

Tabela 64: Broj poslodavaca koji imaju mogućnost da organizuju obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje za nezaposlene osobe u 2025. godini po kantonima

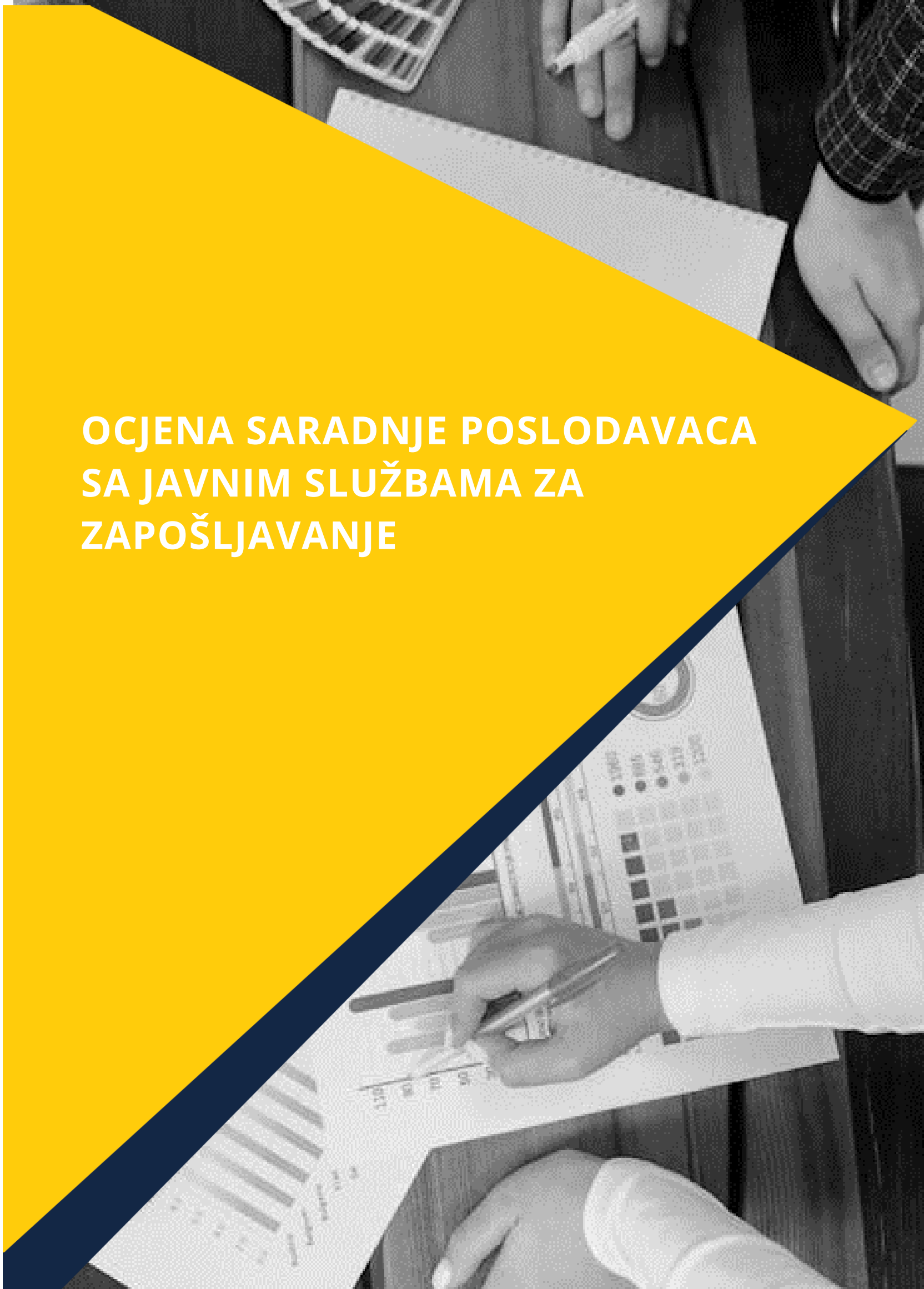
Kanton	Da, možemo osigurati mentora, opremu, prostor i materijal	Ne, nemamo mogućnost za organizovanje obuke
Unsko-sanski	20	106
Posavski	2	24
Tuzlanski	93	194
Zeničko-dobojski	48	147
Bosansko-podrinjski	14	2
Srednjobosanski	29	104
Hercegovačko-neretvanski	32	107
Zapadnohercegovački	22	53
Sarajevo	37	274
Kanton 10	7	35
Federacija BiH	304	1.046

Prilikom anketiranja u najvećoj mjeri poslodavci su istakli mogućnost pružanja obuke za 2.055 nezaposlenih osoba.

Slijedi pregled zanimanja i broj nezaposlenih osoba za koja su poslodavci spremni omogućiti obavljanje obuke po kantonima.

Tabela 65: Najbrojnija zanimanja za koja su poslodavci spremni omogućiti obuku za nezaposlene osobe po kantonima

Kanton	Zanimanja	Broj učenika studenata
Unsko-sanski	Zidar, varilac, stolar, mašinski tehničar, elektrotehničar instalater grijanja, skladištar, monter stolarije i dr.	102
Posavski	Slastičar, bravar, mašinski tehničar, limar, grafički dizajner	50
Tuzlanski	Konobar, varilac, šivač, trgovac, instalater grijanja, zidar, vozač kamiona-teretnog vozila, prehrambeni tehničar, tehnolog, magistar farmacije, inženjer hemijske tehnologije, CNC operater, mašinski tehničar, ekonomista, krojač, automehaničar i dr.	643
Zeničko-dobojski	Šivač, bravar, kuhar, konobar, stolar, trgovac, CNC operater, automehaničar, varilac, ekonomski tehničar, elektromonter, magistar farmacije, računarski tehničar, zidar, mašinski inženjer i dr.	341
Bosansko-podrinjski	CNC operater, metalobrusač, mašinski tehničar, plastičar, monter namještaja, vozač kamiona i dr.	88
Srednjobosanski	CNC operater, krojač, konobar, stolar, tehničar za drvo, varilac, trgovac, sobarica, novinar, administrativni radnik i dr.	152
Hercegovačko-neretvanski	Farmaceutski tehničar, galvanizer, monter cjevovoda, bravar, IT developer, kuhar, skladištar, tesar, sanitarni tehničar, računovođa i dr.	137
Zapadnohercegovački	Tesar, serviser električnih aparata, elektroničar, automehaničar, kuhar, konobar, pakirer, rukovalac mašina za plastiku, CNC operater i dr.	217
Sarajevo	Prodavač, komercijalista, vozač kamiona, knjigovođa, tesar, čuvar, ekonomista, mašinski tehničar, armirač, automehaničar i dr.	227
Kanton 10	Monter metalnih konstrukcija, skladištar, serviser električnih aparata, automehaničar, CNC operater, monter stolarije, električar i dr.	98

OCJENA SARADNJE POSLODAVACA SA JAVNIM SLUŽBAMA ZA ZAPOŠLJAVANJE

8. OCJENA SARADNJE POSLODAVACA SA JAVNIM SLUŽBAMA ZA ZAPOSŁJAVANJE U FEDERACIJI BIH

Kada je u pitanju modalitet – način traženja novih radnika i posredovanje u zapošljavanju, anketirani poslodavci, uz mogućnost višestrukog izbora ponuđenih opcija, odgovorili su da radnike najčešće traže putem ličnih kontakata, i to 81,8%, dok 42,9% koristi usluge javnih službi za zapošljavanje, a 32,4% anketiranih poslodavaca koriste društvene mreže prilikom traženja radnika.

Tabela 66: Način traženja novih radnika

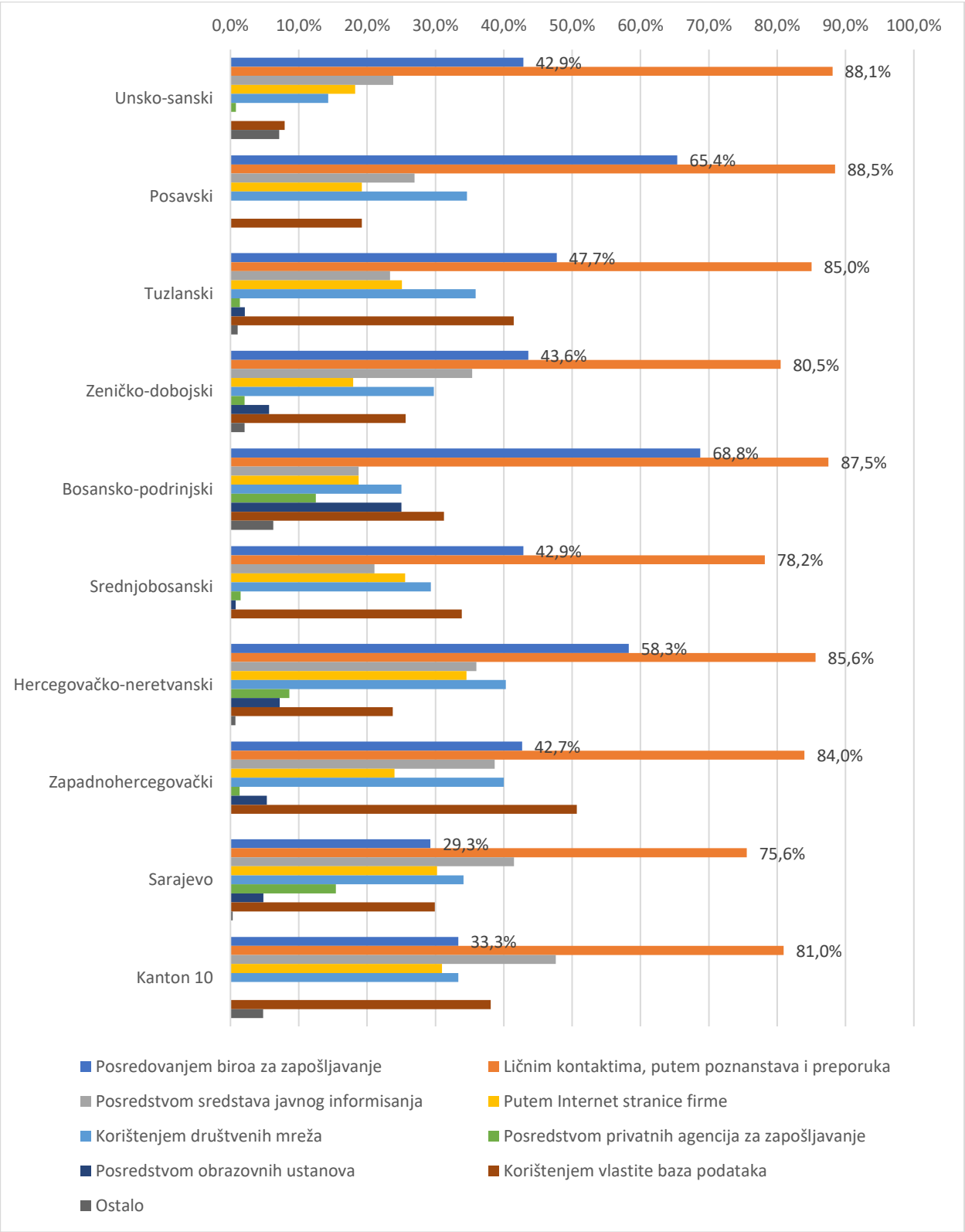
Način traženja radnika	Broj poslodavaca	%
Ličnim kontaktima, putem poznanstava i preporuka	1.104	81,8%
Posredovanjem biroa za zapošljavanje	579	42,9%
Korištenjem društvenih mreža	437	32,4%
Posredstvom sredstava javnog informisanja	432	32,0%
Korištenjem vlastite baza podataka	414	30,7%
Putem Internet stranice firme	345	25,6%
Posredstvom privatnih agencija za zapošljavanje	74	5,5%
Posredstvom obrazovnih ustanova	51	3,8%
Ostalo	21	1,6%

Usluge posredovanja u zapošljavanju putem javnih službi za zapošljavanje najviše koriste anketirani poslodavci u Bosansko-podrinjskom kantonu (68,8% od ukupno anketiranih u kantonu), te Posavskom kantonu (65,4%), a zatim slijede Hercegovačko-neretvanski kanton (58,3%), Tuzlanski (47,7%) i Zeničko-dobojski kanton (43,6%). Ovdje treba napomenuti da se radi o slučajnom uzorku koji je reprezentativan za sve poslodavce, a ne samo za one koji su sarađivali sa Federalnim zavodom i kantonalnim službama za zapošljavanje.

Tabela 67: Način traženja novih radnika po kantonima

Kanton	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9
Unsko-sanski	54	111	30	23	18	1	0	10	9
Posavski	17	23	7	5	9	0	0	5	0
Tuzlanski	137	244	67	72	103	4	6	119	3
Zeničko-dobojski	85	157	69	35	58	4	11	50	4
Bosansko-podrinjski	11	14	3	3	4	2	4	5	1
Srednjobosanski	57	104	28	34	39	2	1	45	0
Hercegovačko-neretvanski	81	119	50	48	56	12	10	33	1
Zapadnohercegovački	32	63	29	18	30	1	4	38	0
Sarajevo	91	235	129	94	106	48	15	93	1
Kanton 10	14	34	20	13	14	0	0	16	2
Federacija BiH	579	1.104	432	345	437	74	51	414	21
%	42,9%	81,8%	32,0%	25,6%	32,4%	5,5%	3,8%	30,7%	1,6%
O1 – Posredovanjem biroa za zapošljavanje			O5 – Korištenjem društvenih mreža						
O2 – Ličnim kontaktima			O6 – Posredstvom privatnih agencija za zapošljavanje						
O3 – Putem sredstava javnog informisanja			O7 – Posredstvom obrazovnih institucija						
O4 – Putem Internet stranice firme			O8 – Korištenjem vlastite baze podatak						
			O9 – Drugo						

Grafikon 4: Način traženja radnika u Federaciji BiH

U kontekstu saradnje sa kantonalnim službama za zapošljavanje, najviše poslodavaca (51%) je istaklo da saradnju ostvaruju u realizaciji programa sufinansiranja zapošljavanja, a slijede informisanje o ponudi radne snage (48,5%) i oglašavanje radnih mjesta (46,9%). Usluge posredovanja u zapošljavanju potrebnog profila radne snage koristilo je 39,6% anketiranih poslodavaca.

Grafikon 5: Procenat poslodavaca koji je koristio pojedine usluge službi za zapošljavanje

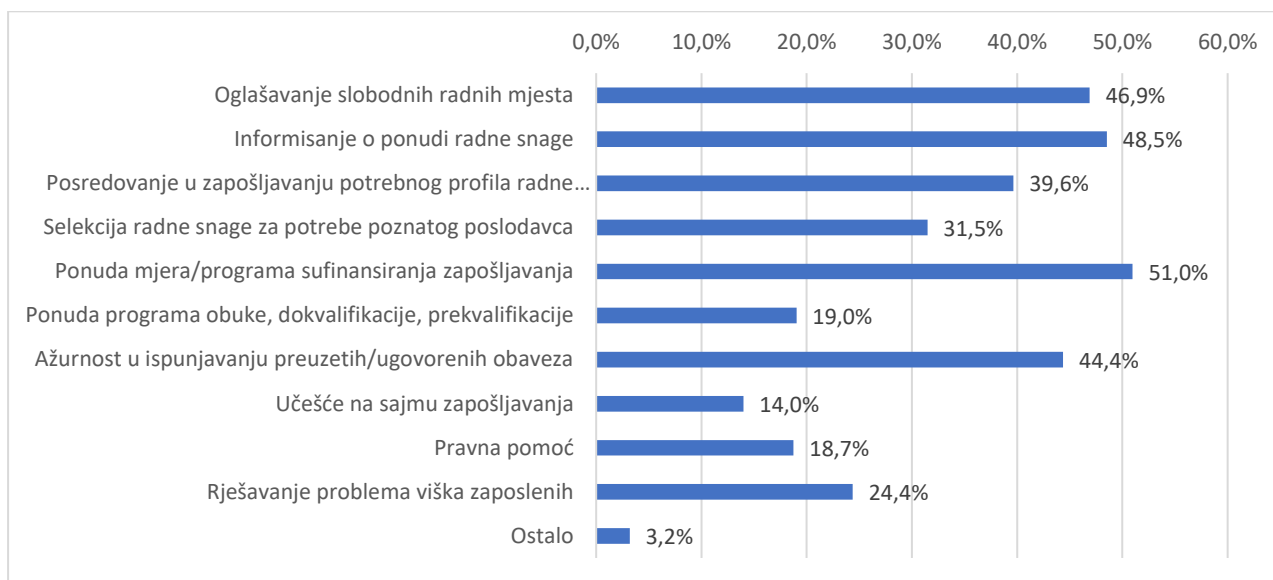

Tabela 68: Broj poslodavaca koji su ocijenili zadovoljstvo saradnjom ostvarenom sa kantonalnim službama za zapošljavanje

Odgovor	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10	O11
Nismo koristili usluge službi	591	567	667	794	545	961	638	1.080	1.025	946	1.286
Nezadovoljan sam uslugama (1 i 2)	26	31	26	20	27	22	30	14	9	11	1
Niti sam zadovoljan niti nezadovoljan (3)	100	97	122	111	90	110	83	67	70	64	20
Zadovoljan sam (4 i 5)	633	655	535	425	688	257	599	189	246	329	43

O1 – Oglašavanje slobodnih radnih mjesta

O2 – Informisanje o uslugama

O3 – Posredovanje u zapošljavanju

O4 – Selekcija radne snage

O5 – Ponuda mjera/programa sufinansiranja zapošljavanja

O6 – Ponuda programa obuke

O7 – Ažurnost u ispunjavanju ugovorenih obaveza

O8 – Učešće na sajmu zapošljavanja

O9 – Pravna pomoć

O10 – Podrška u rješavanje problema viška zaposlenih

O11 – Ostalo

U sljedećoj tabeli je dat prikaz broja poslodavaca koji su pojedinačne usluga ocijenili ocjenama 4 (zadovoljan) i 5 (potpuno zadovoljan).

Tabela 69: Broj poslodavaca koji su zadovoljstvo saradnjom ostvarenom sa kantonalnim službama za zapošljavanje ocijenili ocjenama 4 i 5 po kantonima

Kanton	O1	O2	O3	O4	O5	O6	O7	O8	O9	O10	O11
Unsko-sanski	78	80	63	56	70	22	46	3	6	25	2
Posavski	25	25	25	21	24	9	22	6	7	23	6
Tuzlanski	149	157	135	113	165	69	173	60	93	115	3
Zeničko-dobojski	83	81	73	59	100	37	93	28	41	42	12
Bosansko-podrinjski	12	13	11	9	15	5	15	5	3	3	0
Srednjobosanski	72	78	64	45	68	25	70	17	25	38	5
Hercegovačko-neretvanski	88	87	54	32	64	27	44	25	28	27	2
Zapadnohercegovački	26	33	18	14	43	12	38	7	13	18	2
Sarajevo	84	80	73	58	106	44	64	34	33	28	10
Kanton 10	16	21	19	18	33	7	34	4	4	10	1
Federacija BiH	633	655	535	425	688	257	599	189	253	329	43
%	46,9%	48,5%	39,6%	31,5%	51,0%	19,0%	44,4%	14,0%	18,7%	24,4%	3,2%

O1 – Oglašavanje slobodnih radnih mjesta

O2 – Informisanje o uslugama

O3 – Posredovanje u zapošljavanju

O4 – Selekcija radne snage

O5 – Ponuda mjera/programa sufinansiranja zapošljavanja

O6 – Ponuda programa obuke

O7 – Ažurnost u ispunjavanju ugovorenih obaveza

O8 – Učešće na sajmu zapošljavanja

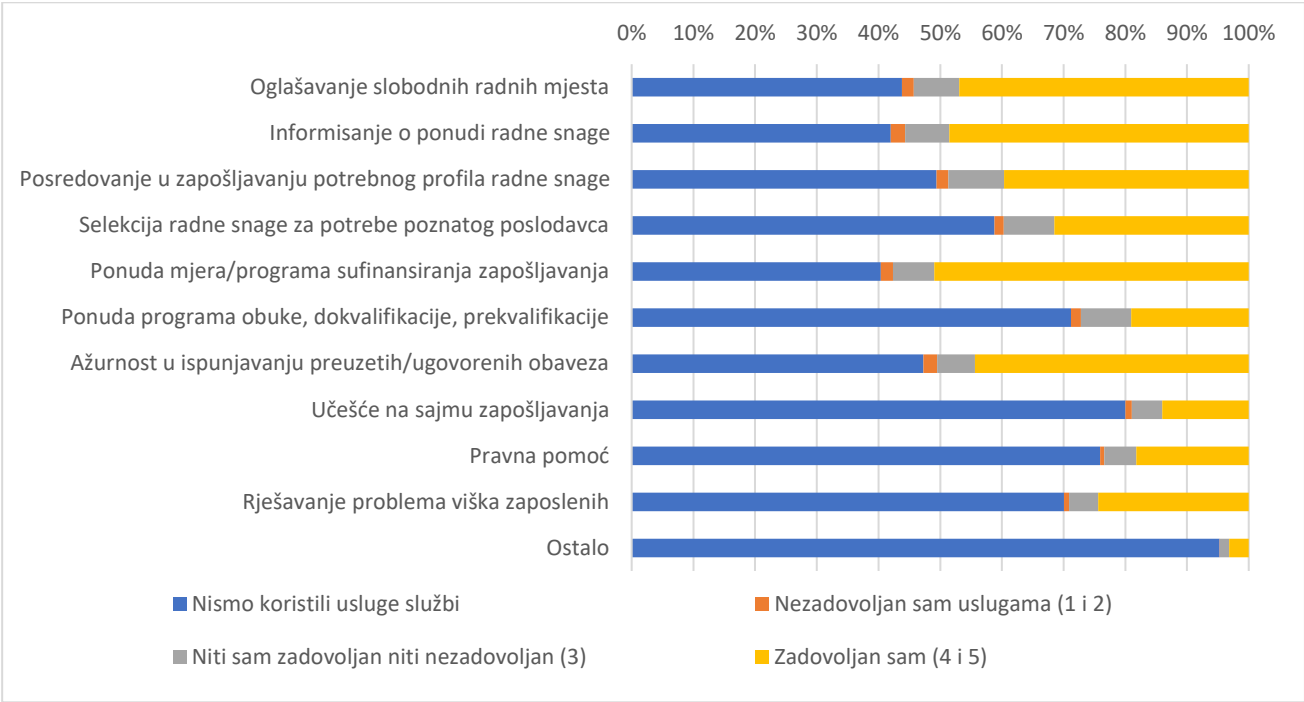
O9 – Pravna pomoć

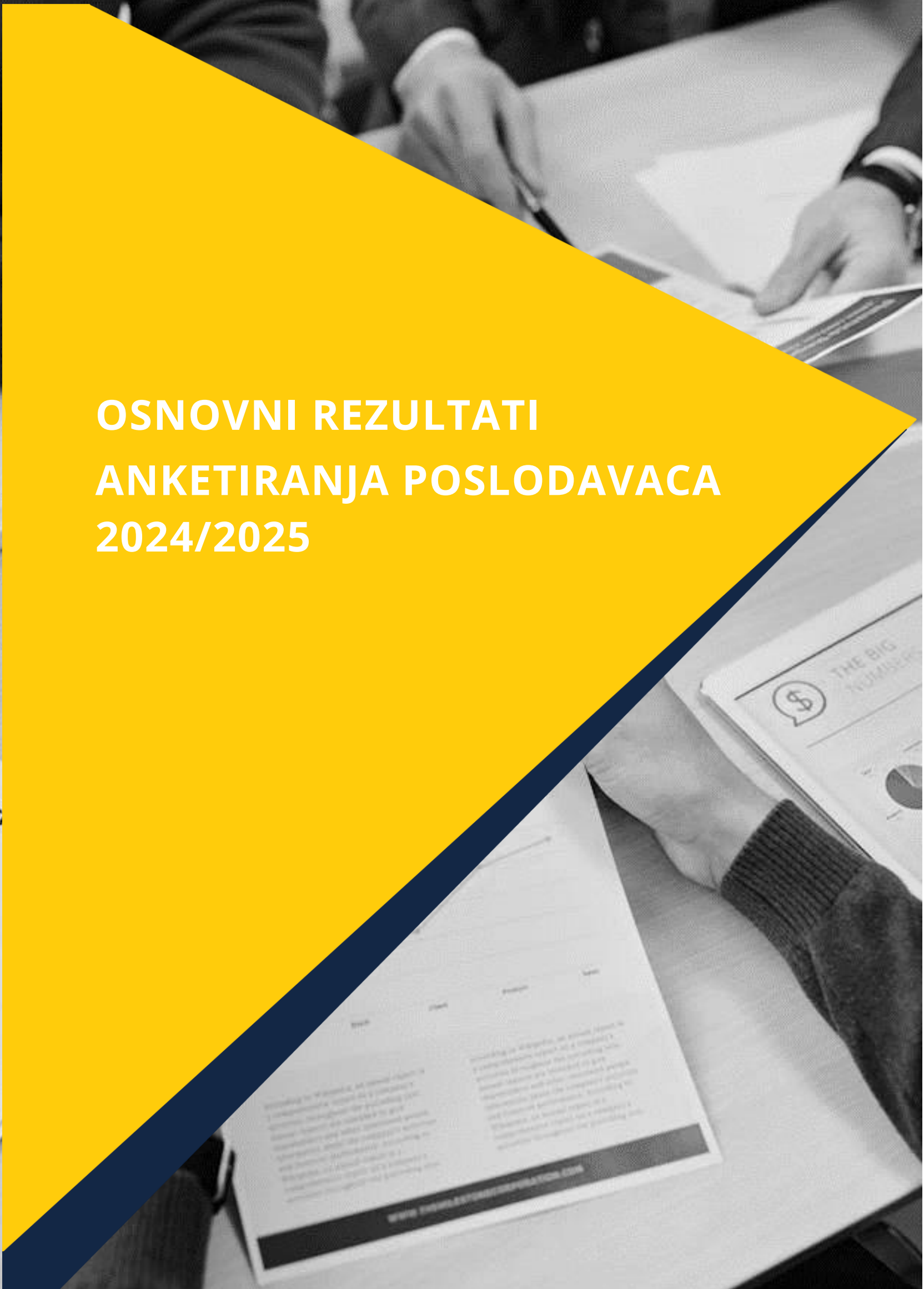
O10 – Podrška u rješavanje problema viška zaposlenih

O11 – Ostalo

Većina anketiranih poslodavaca je najbolje ocijenila ponudu mjera/programa sufinansiranja zapošljavanja (51% poslodavaca), uslugu informisanja o ponudi radne snage (48,5%), oglašavanja slobodnih radnih mjesta (46,9%), te ažurnost u ispujavanju preuzetih ugovorenih obaveza (44,4%) i posredovanje u zapošljavanju (39,6% poslodavaca).

Grafikon 6: Ocjena usluga službi za zapošljavanje u Federaciji BiH

OSNOVNI REZULTATI ANKETIRANJA POSLODAVACA 2024/2025

9. OSNOVNI REZULTATI ANKETIRANJA POSLODAVACA 2024/2025

- Anketiranjem je obuhvaćeno 1.350 poslodavaca registrovanih u Federaciji BiH sa pet i više zaposlenih (iz svih djelatnosti osim djelatnosti: Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov; Javna uprava i odbrana; Obrazovanje; Zdravstvena i socijalna zaštita) od kojih je 876 ili 64,9% procijenilo - iskazalo potrebu za zapošljavanjem 5.601 radnika u 2025. godini.
- Najveći broj anketiranih poslodavaca su društva sa ograničenom odgovornošću (78,1%), a slijede obrti (15,5%). Prema veličini, u kategoriji velikih firmi je bilo 3,4% poslodavaca, 12,0% firmi srednje veličine, te 84,6% mikro i malih firmi.
- Poslodavci iz uzorka u momentu anketiranja zapošljavali su 61.761 radnika, ili 11,2% od ukupno zaposlenih u Federaciji BiH u septembru 2024. godine. Najviše zaposlenih je bilo kod anketiranih poslodavaca iz Industrijskih djelatnosti 24.398 ili 39,5%.
- Evidentan je rast obima poslovanja kod većine anketiranih poslodavaca u 2024. godini (57,6%), kao i finansijskih efekata (57,2%), što u odnosu na rezultate iz prošle godine ukazuje na stabilan blagi rast. U evidentiranom rastu obima poslovanja i finansijskih rezultata prednjače poslodavci iz Građevinarstva i Trgovine;
- Od ukupno anketiranih, 571 poslodavac (42,3%), najvećim dijelom u Građevinarstvu i Industrijskim djelatnostima, se izjasnilo da je u 2024. godini imalo probleme u zapošljavanju i pronalasku 3.620 potrebnih radnika određenog profila. Prema stručnoj spremi najveći probleme su imali u zapošljavanju i pronalasku KV radnika (74%) i radnika SSS (13,5%). Najviše poteškoća su imali u zapošljavanju i pronalasku prodavača – 8,2%, vozača kamionateretnog vozila 6,8%, konobara 6,5%, šivača 5,1%, radnika za jednostavne poslove 4,9%, pomoćnih radnika u proizvodnji 4,3%, tesara 3,6%, kuhara 3,4%, zidara 3,2% i td.
- Najčešći razlozi problemima u zapošljavanju su bili: nezainteresovanost pojedinaca za rad na konkretnom radnom mjestu (60,2%), nedostatak kadra sa traženim zanimanjem (49,9%) i nedostatak kadra sa odgovarajućim radnim iskustvom (37,5%). Poslodavci koji su istakli da je prepreku u zapošljavanju i pronalasku radnika predstavljalo nedostatak kadra sa stručnim znanjem i vještinama (njih 35,4%), prema EU okviru kompetencija, najviše ističu nedostatak sposobnosti učenja i prilagodljivosti (64,4%), zatim slijede nedostatak međuljudskih i socijalnih vještina (23,8%), poduzetnosti i samoinicijativnosti (20,3%), komunikacije na stranom jeziku (15,8%) i digitalne kompetencije (14,9%).
- Rast u obimu poslovanja tj. proizvodnji, prodaji i uslugama u 2025. godini očekuje čak 76,4% poslodavaca. Sa aspekta grupe djelatnosti, 79,7% poslodavaca iz Građevinarstva se izjasnilo da u 2025. godini očekuje rast obima poslovanja, a 77,9% rast očekuju poslodavci iz Trgovine. Kada je u pitanju procjena finansijskih rezultata poslovanja u 2025. godini, većina poslodavaca (76,5%) je navela da očekuje rast. Također, 74,5% poslodavaca je iskazalo procjenu da će u 2025. godini povećavati plaće radnicima, uglavnom do 10% i to većinom u djelatnostima: Prerađivačka industrija, Trgovina, te Ugostiteljstvo.
- Od ukupno 1.350 anketiranih poslodavaca, 876 (64,9%) je iskazao potrebu za zapošljavanjem novih radnika, što je za 95 ili 12,2% više poslodavaca u odnosu na prethodno anketiranje.
- Navedeni poslodavci procjenju da će imati potrebu za zapošljavanjem 5.601 radnika što je za 841 ili 17,7% više u odnosu na istraživanje za period 2023/2024. Procijenjeno na ukupnu populaciju poslodavaca iz ciljne grupe (više od 10.000 poslodavaca) očekuje se potreba za zapošljavanjem više od 43.000 radnika kod tih poslodavaca .
- Posmatrajući po kantonima, od ukupno iskazane potražnje za 5.601 radnika, najveću potražnju za radnicima u 2025. godini procjenjuju anketirani poslodavci u Tuzlanskom kantonu i to za 1.964 radnika ili 35,1%. Slijede poslodavci iz Zeničko-dobojskog kantona sa potražnjom za 888 radnika ili 15,9% i Hercegovačko-neretvanskog kantona sa potražnjom za 672 radnika ili 12%.
- Posmatrajući pojedinačne djelatnosti, najveća procijenjena potražnja za radnicima, čak 33,8%, očekuje se u Prerađivačkoj industriji, a slijedi Trgovina sa 19,5%, Građevinarstvo sa 15,8% i Ugostiteljstvo sa 9,1%.

- *Prema iskazanim procjenama zapošljavanja u 2025. godini, od ukupno procijenjenih 5.601 radnika poslodavci će najviše zapošljavati KV radnike (67,8%), a zatim i radnike sa SSS (16,6%).*
- *Prema iskazanim potrebama poslodavaca u okviru ovog istraživanja najtraženija zanimanja III i IV stepena u 2025. godini će biti: prodavači-trgovci (426 ili 7,6% od ukupno iskazanih potreba). Na drugom mjestu po broju planiranih zapošljavanja je zanimanje vozač kamiona – teretnog vozila (324 ili 5,8%), a na trećem mjestu po potražnji su konobari (292 ili 5,2%). Po brojnosti iskazanih potreba za zapošljavanjem slijede pomoćni radnici u proizvodnji, radnici za jednostavne poslove, šivači, zidari, tesari, kuhari, skladištari, bravari, armirači, zavarivači-varioci, stolari.*
- *Prema iskazanim potrebama poslodavaca u okviru ovog istraživanja najtraženija zanimanja visoke stručne spreme u 2025. godini će biti: radnici iz IT sektora (inženjeri elektrotehnike, sistem inženjeri, programeri, IT developeri i dr.), zatim ekonomisti, pravnici, mašinski inženjeri, magistri farmacije i građevinski inženjeri.*
- *Od teže zapošljivih ili specifičnih kategorija, većina poslodavaca je iskazala spremnost za zapošljavanje mladih bez radnog iskustva (856 poslodavaca), nekvalifikovanih radnika (486), starijih od 50 (434), žena iz ruralnih područja (400), demobilisanih boraca (373), te osoba s invaliditetom (259 poslodavaca).*
- *U kontekstu nedostatka radnika na tržištu rada, uz mogućnost višestrukog izbora ponuđenih opcija, 223 anketirana poslodavca ili 16,5% je iskazalo potrebu za zapošljavanjem studenata, a 104 poslodavca ili 7,7% od ukupno anketiranih je iskazalo potrebu za zapošljavanjem stranaca i na taj način predstavilo mogućnost rješavanja problema nedostatka radne snage.*
- *Svega 3,2% anketiranih poslodavaca se izjasnilo da će imati višak radnika.*
- *Potrebe za dodatnim osposobljavanjem radnika u 2025. godini u skladu sa svojim planovima uvođenja novih tehnologija i promjena u procesu rada navela su 303 poslodavca (22,4% od anketiranih što je za 2% više u odnosu na 2024. godinu) najvećim dijelom iz grupe Industrijskih djelatnosti. Navedeni poslodavci najviše imaju potrebu za organizovanjem obuke za konkretne poslove koja bi se provela u okviru radnog mjesta kod poslodavca, a zatim slijedi obuka za rad na računaru i dokvalifikacija i prekvalifikacija.*
- *U kontekstu obuke, stručnog osposobljavanja i usavršavanja nezaposlenih osoba, 304 poslodavca ili 22,5% od ukupno anketiranih je izjavilo da su spremni i da imaju mogućnost za organizovanje obuke, stručnog osposobljavanja i usavršavanja za 2.055 nezaposlenih osoba, i to najvećim dijelom za sljedeća zanimanja: šivač, konobar, CNC operater, prodavač, zavarivač, bravar, automehaničar, mašinski tehničar, tesar, zidar, stolar, elektrotehničar, vozač kamiona, krojač, instalater grijanja, komercijalista, ekonomista, magistar farmacije i dr.*
- *Uz mogućnost navođenja više opcija, anketirani poslodavci ističu da nove zaposlenike najčešće traže putem ličnih kontakata (81,8%), dok na drugom mjestu navode posredovanje putem javnih službi za zapošljavanje (42,9%), zatim korištenjem društvenih mreža i vlastite baze podataka (32,4%).*
- *U kontekstu saradnje sa kantonalnim službama za zapošljavanje, poslodavci najviše je ističu da saradnju ostvaruju u okviru učešća u realizaciji programa sufinansiranja zapošljavanja (51%), zatim kroz informisanje o uslugama i ponudi radne snage (48,5%), te kroz oglašavanje slobodnih radnih mjesta (46,9%).*

PREPORUKE

10. PREPORUKE

Preporuke koje proizlaze iz rezultata anketiranja poslodavaca kao dijela istraživanja tržišta rada, baziranog na anketiranju poslodavaca, uglavnom su vezane za naredne aktivnosti javnih službi za zapošljavanje, ali ohrabruju korištenje rezultata istraživanja i u druge svrhe. Preporuke su podijeljene u tri ključne grupe: posredovanje u zapošljavanju, razvoj politika i saradnja sa ključnim akterima.

POSREDOVANJE U ZAPOSŁJAVANJU

- *U okviru službi za zapošljavanje izrađivati godišnji plan rada – saradnje s poslodavcima, a koji bi obuhvatio prioritetne aktivnosti s utvrđenim indikatorima (posjete poslodavcima, organizovanje informativnih sastanaka s poslodavcima, predstavljanje mjera aktivne politike zapošljavanja, organizovanje sajmovi zapošljavanja, online promocija usluga za poslodavce, oglašavanje slobodnih radnih mjesta putem web portala, anketa poslodavaca, učešće na sajmovima zapošljavanja i dr.).*
- *Na osnovu iskazanih potreba poslodavaca u okviru anketiranja (kako s aspekta potražnje za radnicima određenih zanimanja tako i sa aspekta traženih znanja i vještina) inicirati kontakt službi za zapošljavanje s poslodavcima u cilju prezentiranja ponude usluga pomoću kojih bi poslodavci prevazišli izazove koje imaju u angažovanju radne snage (oglašavanje slobodnih radnih mjesta, pomoć u pronalaženju i selekciji potrebnih radnika - posredovanje u zapošljavanju, učešće u mjerama aktivne politike zapošljavanja, učešće na sajmovima zapošljavanja, jačanje saradnje s udruženjima poslodavaca, privrednim i obrtničkim komorama i sl.).*
- *Ukoliko na evidencijama javnih službi za zapošljavanje ne postoje osobe sa znanjima i vještinama koje traže poslodavci, upoznati poslodavce sa aktivnim mjerama zapošljavanja koje se planiraju realizovati u narednom periodu, s posebnim naglaskom na obuku u okviru radnog mjesta ili drugi oblik stručnog osposobljavanja, te sagledati mogućnosti za angažman radnika na taj način.*
- *Aktivno raditi na povećanju kvantiteta i kvaliteta oglašanih slobodnih radnih mjesta na web stranicama javnih službi zapošljavanja, radi boljeg posredovanja, praćenja i analiziranja potreba u zapošljavanju, te koristiti/poboljšavati tehnološka rješenja u okviru informacijskog sistema za obavljanje ovih aktivnosti.*
- *Prikupljene oglase o slobodnim radnim mjestima koristiti za analizu potražnje za radnom snagom na tržištu rada.*
- *Kontinuirano poboljšavati usluge posredovanja u zapošljavanju u službama za zapošljavanje (kontaktiranje poslodavaca i kandidata, profiliranje i kategorizacija nezaposlenih osoba, selekcija i odabir kandidata...), te značajnije povezivati usluge posredovanja i individualnog savjetovanja i njihovo integrisanje u finansijske poticaje tj. aktivne mjere zapošljavanja.*

RAZVOJ POLITIKA

- *Jačati socio-ekonomski dijalog u cilju iznalaženja rješenja i kvalitetnog provođenja reformi i strateških ciljeva u oblasti tržišta rada, a sve u skladu sa EU smjernicama.*
- *Unaprijediti komunikaciju s poslodavcima u analiziranju aktuelnih problema u vezi kompetentnosti radne snage u cilju iznalaženja mogućnosti podrške javnih službi za zapošljavanje, unapređenja saradnje i ublažavanja posljedica neusklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada.*
- *Kontinuirano poboljšavati mjere sufinansiranja zapošljavanja i obuke uz rad za konkretna radna mjesta koje provode javne službe za zapošljavanje (radi sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti nezaposlenih osoba) u skladu s iskazanim potrebama poslodavaca, posebno u situacijama kada radnika s traženim zanimanjem i vještinama nema na evidenciji nezaposlenih osoba, ali i za poboljšanje zapošljivosti nezaposlenih osoba.*
- *Kreirati aktivne politike zapošljavanja za što brži povratak na posao nezaposlenih osoba – korisnika novčane naknade.*

- *Jačati aktivne politike zapošljavanja fokusirane na obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje nezaposlenih osoba u skladu s iskazanim potrebama poslodavaca, te postepeno uključivati i mjere kojima će se poticati zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti cirkularne ekonomije, zelenih i digitalnih poslova, te poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja povratnika iz inostranstva, a sve u skladu sa strateškim dokumentima u oblasti zapošljavanja, kao i smjernicama EU i preporukama Međunarodne organizacija rada (MOR).*
- *Redovno pratiti trendove kretanja na tržištu rada (potrebe za radnom snagom, otpuštanja radnika, ugrožene djelatnosti i dr.) te u skladu s tim trendovima i nalazima izrađivati planove za narednu godinu i kreirati nove ili unapređivati postojeće adekvatne interventne mjere i usluge za nezaposlene osobe i poslodavce, posebno imajući u vidu donošenje ključnih odluka u vezi s minimalnom neto plaćom.*

SARADNJA S KLJUČNIM PARTNERIMA

- *Na bazi iskazane spremnosti poslodavaca za organizovanjem obuke, stručnog osposobljavanja i usavršavanja nezaposlenih osoba, na lokalnom nivou inicirati projektne aktivnosti samostalno ili kroz lokalna partnerstva za zapošljavanje, te jačati dijalog između službi za zapošljavanje, poslodavaca i obrazovnih ustanova, na kojima bi se dogovarala rješenja na lokalnom i kantonalnom nivou vezana za obrazovanje i tržište rada.*
- *Jačati saradnju javnih službi za zapošljavanje, s obrazovnim ustanovama i ministarstvima obrazovanja kroz razmjenu informacija i podataka o stanju na tržištu rada, prilikom kreiranja upisne politike, razvoja karijerne orijentacije, organizovanja kvalitetnije praktične nastave za određena zanimanja i sl.*
- *Unapređivati i prilagođavati upisne politike i nastavne planove i programe obrazovnih institucija (posebno srednjeg stručnog obrazovanja) u skladu s tehnološkim razvojem i potrebama poslodavaca uz kontinuiranu promociju cjeloživotnog učenja i obrazovanja odraslih.*
- *Na osnovu informacija o potrebama za radnom snagom i stanja na evidencijama službi za zapošljavanje, u okviru kantonalnih vlada unapređivati sistem stipendiranja učenika i studenata deficitarnih zanimanja na kantonalnom nivou.*
- *Jačati saradnju javnih službi za zapošljavanje s ministarstvima za resore rada, poduzetništva, mladih i privrede, kao i sa međunarodnim projektima kroz sinergijsko djelovanje i realizaciju strateških aktivnosti u oblasti zapošljavanja, naročito u mjerama aktivne politike zapošljavanja, korištenja finansijskih sredstava i međunarodnih fondova, unapređenju usluga za poslodavce i nezaposlene osobe (digitalizacija, pojednostavljenje procedura i dr.) i jačanju institucionalnih kapaciteta.*
- *Promovisati informacije prikupljene kroz istraživanje tržišta rada, te ohrabrivati njihovu diseminaciju, objave na web portalima i dostaviti ih federalnim i kantonalnim relevantnim ministarstvima i institucijama i drugim zainteresiranim organizacijama.*
- *U analizu tržišta rada uključiti analizu oglasa za posao objavljenih putem javnih službi za zapošljavanje na godišnjem nivou, dok se anketiranje poslodavaca može provoditi na trogodišnjem ili petogodišnjem nivou, u skladu s praksama drugih država.*
- *Uspostaviti redovnu saradnju s udruženjima poslodavaca i privrednim komorama radi razmjene informacija, ostvarivanja kvalitetne saradnje, organizovanja i realizacije zajedničkih projekata, sajmova zapošljavanja i rješavanja različitih segmenata problema na tržištu rada.*
- *Jačati saradnju sa naučno-istraživačkim institucijama kako bi se podaci prikupljeni u okviru istraživanja tržišta rada analizirali iz različitih perspektiva, te koristili za razvoj politika i usluga.*

